

**PROVEDBENI PROGRAM BJELOVARSKO-
BILOGORSKE ŽUPANIJE
ZA RAZDOBLJE 2021.-2025. GODINE**

Prosinac 2021. godine

SADRŽAJ

1. UVOD.....	1
2. DJELOKRUG	3
2.1. Vizija	3
2.2. Misija.....	3
2.3. Mandatno razdoblje.....	4
2.4. Organizacijska shema.....	4
3. ANALIZA STANJA	7
3.1. Društvo	7
3.1.1. Demografija.....	7
3.1.2. Socijalna uključenost i usluge socijalne skrbi.....	8
3.1.3. Zdravstvena infrastruktura i usluge.....	8
3.1.4. Obrazovanje i znanost	9
3.1.5. Kultura i sport.....	9
3.1.6. Organizacije civilnog društva.....	10
3.2. Gospodarstvo.....	10
3.2.1. Opća gospodarska kretanja.....	10
3.2.2. Tržište rada	11
3.2.3. Poslovno okruženje	12
3.2.4. Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	13
3.2.5. Prerađivačka industrija	14
3.2.6. Turizam	15
3.3. Okoliš, infrastruktura i promet.....	15
3.3.1. Kvaliteta okoliša, izloženost ekološkim i klimatskim rizicima	15

3.3.2. Vodna i energetska infrastruktura	16
3.3.3. Prometna povezanost i mobilnost	17
4. RAZVOJNE POTREBE I POTENCIJALI.....	19
4.1. Razvojne potrebe.....	19
4.1.1. Demografija, socijalna uključenost i usluge socijalne skrbi, zdravstvo i civilno društvo	19
4.1.2. Odgoj, obrazovanje, znanost, kultura i sport.....	20
4.1.3. Gospodarstvo.....	21
4.1.4. Okoliš, infrastruktura, promet i prostorni razvoj	21
4.2. Razvojni potencijali	22
4.2.1. Demografija, socijalna uključenost i usluge socijalne skrbi, zdravstvo i civilno društvo	22
4.2.2. Odgoj, obrazovanje, znanost, kultura i sport.....	23
4.2.3. Gospodarstvo.....	23
4.2.4. Okoliš, infrastruktura, promet i prostorni razvoj	24
5. PRIORITETI DJELOVANJA U PODRUČJU NADLEŽNOSTI BJELOVARSKO-BILOGORSKE ŽUPANIJE S OBRAZLOŽENJEM NJIHOVA ODABIRA	25
6. MJERE ZA PROVEDBU ODABRANIH POSEBNIH CILJEVA S KLJUČNIM AKTIVNOSTIMA I PRIPADAJUĆIM POKAZATELJIMA REZULTATA	31
7. OKVIR ZA PRAĆENJE I IZVJEŠTAVANJE.....	43
7.1. Praćenje i izvještavanje	43

UVODNA RIJEČ ŽUPANA

Poštovane stanovnice i stanovnici Bjelovarsko-bilogorske županije,

Provedbeni program Bjelovarsko-bilogorske županije za razdoblje 2021.-2025. strateški je dokument kojega, sukladno zakonskim obvezama, donosimo za vrijeme trajanja mandata župana i kao takav vrijedi za taj mandat. Njime su definirane mjere, aktivnosti te razvojni projekti Bjelovarsko-bilogorske županije za nadolazeće razdoblje. Moj tim i ja vidimo našu županiju kao prosperitetnu i visoke kvalitete življenja za sve naše stanovnike. Zajedničkim radom možemo i moramo biti usmjereni na put očuvanja okoliša, tradicije i kulturne baštine, osigurati zeleni razvoj, razvoj ljudskih resursa te osigurati participativno i djelotvorno upravljanje radi postizanja gospodarske konkurentnosti. Želimo privlačiti investitore i poticati otvaranje proizvodnih pogona, sufinancirati poduzetništvo, poticati poljoprivrednu proizvodnju i osigurati plasman tih proizvoda. Vidimo i veliku priliku u daljnjem korištenju geotermalnih izvora na području županije. Želimo ubrzati naš razvoj i kroz efikasnije korištenje sredstava iz EU fondova, a koja nam stoje na raspolaganju.

Naš je cilj i naša obveza, svim našim stanovnicima omogućiti da rade i žive od svog rada. Tako ćemo postati županija gospodarskog rasta, uključivosti, jednakosti i zajedništva koja osigurava mogućnosti za kvalitetan život.

ŽUPAN BJELOVARSKO-BILOGORSKE ŽUPANIJE

Marko Marušić, dipl. oec.

1. UVOD

Zakonom o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske („Narodne novine“ broj 123/17) uređuje se sustav strateškog planiranja i upravljanje javnim politikama (nacionalna, regionalna i lokalna razina) odnosno priprema, izrada, provedba, praćenje provedbe i učinaka te vrednovanje akata strateškog planiranja od nacionalnog značaja i od značaja za jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Provedbeni program jedinica regionalne samouprave je kratkoročni akt strateškog planiranja koji izrađuje i donosi izvršno tijelo jedinice regionalne samouprave. Kao provedbeni akt strateškog planiranja, ima za cilj osigurati upravnim tijelima, ali i ostalim dionicima samoupravne jedinice, učinkovit i djelotvoran alat za provedbu posebnih ciljeva i prioriteta djelovanja te ostvarenje postavljene vizije razvoja.

Provedbenim programom jedinica regionalne samouprave opisuje i osigurava provedba posebnih ciljeva utvrđenih u nadređenim strateškim aktima, kao i poveznica mjera s odgovarajućim stavkama u proračunu jedinice lokalne samouprave (aktivnostima i projektima) na kojima je potrebno planirati sredstva za provedbu. Provedba mjera razrađuje se na elemente koji su potrebni za učinkovitu provedbu i praćenje uspješnosti provedbe posebnih ciljeva.

U skladu s Uredbom o smjernicama za izradu akata strateškog planiranja od nacionalnog značaja i od značaja za jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, Provedbeni program obavezno sadrži:

- Viziju, mandat i misiju jedinice regionalne samouprave za mandatno razdoblje
- Opis razvojnih potreba i potencijala koji će se nastojati adresirati provedbom akta
- Popis prioriteta djelovanja u području nadležnosti samoupravne jedinice s obrazloženjima za odabir
- Odabir posebnih ciljeva iz povezanih, hijerarhijski viših akata strateškog planiranja za čiju provedbu se u provedbenom programu razrađuju mjere
- Popis mjera za provedbu odabranih posebnih ciljeva s opisom
- Podatke o planiranom roku provedbe mjera s utvrđenim ključnim aktivnostima i planiranim rokovima za postignuće istih
- Pokazatelje rezultata za svaku mjeru, s početnim i ciljanim vrijednostima za svaku pojedinu godinu tijekom razdoblja provedbe mjere
- Indikativni financijski okvir za provedbu mjera, aktivnosti i projekata u kojem je potrebno procijeniti trošak provedbe pojedine mjere i utvrditi poveznicu na izvor financiranja (poveznicu s programskom klasifikacijom proračuna)
- Okvir za praćenje i izvještavanje
- Druge relevantne podatke.

U skladu s navedenim, Provedbeni program Bjelovarsko-bilogorske županije za razdoblje 2021.-2025. godine predstavlja kratkoročni strateški akt kojim se definiraju ciljevi, prioriteti i mjere te razvojni projekti Bjelovarsko-bilogorske županije i koji su usklađeni sa strateškim

okvirom hijerarhijski viših akata, Nacionalnom razvojnom strategijom Republike Hrvatske do 2030. godine (u daljnjem tekstu: NRS 2030.) te s Planom razvoja Bjelovarsko-bilogorske županije za razdoblje 2022. do 2027. godine nakon usvajanja istog.

2. DJELOKRUG

Županija je samostalna u odlučivanju u poslovima iz svoga samoupravnog djelokruga u skladu s Ustavom Republike Hrvatske i Zakonom o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi.

Županija u svom samoupravnom djelokrugu obavlja poslove od područnoga (regionalnog) značaja, a osobito poslove koji se odnose na:

- obrazovanje,
- zdravstvo,
- prostorno i urbanističko planiranje,
- gospodarski razvoj,
- promet i prometnu infrastrukturu
- održavanje javnih cesta,
- planiranje i razvoj mreže obrazovnih, zdravstvenih, socijalnih i kulturnih ustanova,
- izdavanje građevinskih i lokacijskih dozvola, drugih akata vezanih uz gradnju te provedbu dokumenata prostornog uređenja za područje županije izvan područja velikoga grada i
- ostale poslove sukladno posebnim zakonima.

2.1. Vizija

Vizijom definiramo željeni smjer kretanja naše županije u budućnosti. Na taj način određujemo pozicioniranje županije, a s obzirom na trendove u razvoju u užem i širem okruženju. Vizija je temelj za definiranje strateških ciljeva, prioriteta i mjera.

Bjelovarsko-bilogorska županija je Županija očuvanog okoliša, tradicije i kulturne baštine, usmjerena zelenom razvoju, razvoju ljudskih resursa, participativnom i djelotvornom upravljanju radi postizanja gospodarske konkurentnosti i visoke kvalitete življenja.

Očuvanjem tradicije, gospodarskim razvitkom kroz omogućavanje iskorištavanja brojnih ljudskih i prirodnih potencijala te u skladu s time primjenom stečenih iskustava i znanja osigurava se kvalitetan život stanovništvu Županije. Kroz sinergijske učinke ekološki učinkovite i održive poljoprivredne proizvodnje, zelene infrastrukture, digitalne tranzicije gospodarstva te bogate prirodne i kulturnopovijesne baštine, Bjelovarsko-bilogorska županija postat će nositelj suvremenih razvojnih trendova.

2.2. Misija

Misija Bjelovarsko-bilogorske županije jest kroz gospodarski, društveni i ekološki razvoj poboljšati kvalitetu življenja svih stanovnika. Želimo osigurati efikasnije korištenje sredstava iz EU fondova kako bi osigurali ravnomjerniji razvoj Bjelovarsko-bilogorske županije.

Razvijati ćemo Bjelovarsko-bilogorsku županiju kao zelenu oazu zdravlja, znanja, tradicijskih vrijednosti i pravih prilika za sve njene stanovnike.

2.3. Mandatno razdoblje

Provedbeni program Bjelovarsko-bilogorske županije, kao kratkoročni akt strateškog planiranja, donosi se za mandatno razdoblje 2021.-2025. i odnosi se na taj mandat, a sukladno odredbama Zakona o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske („Narodne novine“ broj 123/17). U trenutku donošenja Provedbenog programa mjere PP-a usklađene su sa strateškim ciljevima, prioritetima i mjerama Nacionalne razvojne strategije do 2030. godine, a po usvajanju Plana razvoja Bjelovarsko-bilogorske županije povezat će sa posebnim ciljevima iz Plana razvoja županije.

2.4. Organizacijska shema

Županijska skupština predstavničko je tijelo građana i tijelo područne (regionalne) samouprave koja donosi akte u okviru djelokruga jedinice područne (regionalne) samouprave te obavlja druge poslove u skladu sa zakonom i statutom jedinice područne (regionalne) samouprave.

Predstavničko tijelo:

1. donosi statut jedinice područne (regionalne) samouprave,
2. donosi odluke i druge opće akte kojima uređuje pitanja iz samoupravnog djelokruga jedinice područne (regionalne) samouprave,
3. osniva radna tijela, bira i razrješuje članove tih tijela te bira, imenuje i razrješuje i druge osobe određene zakonom, drugim propisom ili statutom,
4. uređuje ustrojstvo i djelokrug upravnih tijela jedinice područne (regionalne) samouprave,
5. osniva javne ustanove i druge pravne osobe za obavljanje gospodarskih, društvenih, komunalnih i drugih djelatnosti od interesa za jedinicu područne (regionalne) samouprave,
6. obavlja i druge poslove koji su zakonom ili drugim propisom stavljeni u djelokrug predstavničkog tijela.

Izvršno tijelo Županije je župan.

Župan zastupa Županiju, a svoju dužnost obavlja profesionalno. Župan obavlja sljedeće poslove u Županiji:

1. priprema i utvrđuje prijedloge općih akata koje donosi Županijska skupština;
2. izvršava, odnosno osigurava izvršenje zakona, drugih propisa i akata Županije
3. usmjerava djelovanje upravnih tijela u obavljanju njihova posla u sklopu samoupravnog djelokruga te nadzire njihov rad;

4. upravlja nekretninama i pokretninama u vlasništvu Županije, te njezinim prihodima i rashodima u skladu sa Zakonom;
5. odlučuje o stjecanju i otuđivanju pokretnina i nekretnina Bjelovarsko-bilogorske županije te raspolaganju ostalom imovinom u skladu sa Zakonom, Statutom i posebnim propisima;
6. imenuje i razrješuje predstavnike Županije u tijelima javnih ustanova, trgovačkih društava i drugih pravnih osoba iz članka 17. alineje 14. Statuta, osim ako posebnim zakonom nije drukčije određeno;
7. podnosi prijedlog proračuna Županijskoj skupštini;
8. odgovoran je za izvršenje proračuna;
9. stupa u financijske odnose i preuzima financijske obveze do iznosa utvrđenog u proračunu u skladu sa zakonskim propisima, Statutom i aktima Županije;
10. dva puta na godinu podnosi polugodišnja izvješća o svom radu Županijskoj skupštini;
11. daje upute za rad županijskim upravnim tijelima, nadzire obavljanje upravnih i drugih poslova te usklađuje rad upravnih tijela Županije;
12. odlučuje o pitanjima iz službeničkih odnosa u skladu sa zakonom, drugim propisima i aktima Županije, brine o zakonitom i pravodobnom obavljanju poslova županijskih upravnih tijela te poduzima mjere za osiguranje učinkovitosti njihova rada;
13. obavlja nadzor nad zakonitošću rada županijskih upravnih tijela;
14. sklapa ugovore i druge pravne poslove u skladu sa zakonom, drugim propisima, Statutom i aktima Županije;
15. imenuje Povjerenstva, Odbore i druga tijela u okviru svoje mjerodavnosti za izvršavanje zadataka utvrđenih Zakonom i drugim propisima;
16. imenuje i razrješuje unutarnjeg revizora;
17. brine o urednom, zakonitom i pravilnom korištenju imovine Županije;
18. obavlja i druge poslove koji su mu Zakonom i drugim propisima stavljeni u mjerodavnost.

Za obavljanje poslova iz samoupravnog djelokruga jedinice područne (regionalne) samouprave kao i povjerenih poslova državne uprave ustrojavaju se upravni odjeli i službe (upravna tijela).

Upravnim tijelima upravljaju pročelnici koje na temelju javnog natječaja imenuje župan.

Upravna tijela Bjelovarsko-bilogorske županije jesu:

1. Služba ureda župana
2. Upravni odjel za pravne i zajedničke poslove
3. Upravni odjel za financije
4. Upravni odjel za gospodarski razvoj i komunalne djelatnosti
5. Upravni odjel za prostorno uređenje, gradnju, zaštitu okoliša i zaštitu prirode
6. Upravni odjel za poljoprivredu

7. Upravni odjel za društvene djelatnosti i obrazovanje
8. Upravni odjel za zdravstvo, demografiju i mlade
9. Služba za unutarnju reviziju
10. Upravni odjel za poslove državne uprave

3. ANALIZA STANJA

Bjelovarsko-bilogorska županija je ustrojena 29. prosinca 1992. godine donošenjem Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj (NN 90/92), a obuhvaćala je 2 grada i 15 općina. Županija danas, nakon dvije izmjene i dopune Zakona, obuhvaća 5 gradova i 18 općina. Ukupna površina pod gradovima je 981 km² te 1.656 km² pod općinama.

Gradovi na području Bjelovarsko-bilogorske županije jesu: Bjelovar, Čazma, Daruvar, Garešnica, Grubišno Polje.

Središte županije je grad Bjelovar koji je političko, kulturno i gospodarsko središte.

Općine na području Bjelovarsko-bilogorske županije jesu: Berek, Dežanovac, Đulovac, Hercegovac, Ivanska, Kapela, Končanica, Nova Rača, Rovišće, Severin, Sirač, Šandrovac, Štefanje, Velika Pisanica, Velika Trnovitica, Veliki Grđevac, Veliko Trojstvo te Zrinski Topolovac.

3.1. Društvo

3.1.1. Demografija

Prema posljednjem Popisu stanovništva iz 2011. godine zabilježeno je da na području Bjelovarsko-bilogorske županije živi 119.764 stanovnika. Ukoliko ovaj podatak usporedimo s onim iz 2001. godine, vidljivo je da je došlo do smanjenja broja stanovnika za 10%, dok je to na državnoj razini 0,2%. Prema broju stanovnika Županija se nalazi na 15. mjestu i čini 2,8% populacije RH. Promjene broja stanovnika uvjetovane su migracijama stanovništva te razlikama između nataliteta i mortaliteta odnosno prirodnog prirasta stanovništva.

Prema Popisu stanovništva 2011. godine popisano je 119.764 stanovnika na području Bjelovarsko-bilogorske županije od čega je 18.182 pripadnika nacionalnih manjina i to: Srba 7.552 (41,5%), Čeha 6.287 (34,6%), Mađara 881 (4,8%), Albanaca 743 (4,1%) i ostalih 2.719 (15%). Samo se 0,84% stanovnika nije izjasnilo vezano za svoju narodnost.

Stopa prirodnog prirasta u razdoblju 2013.-2017. kontinuirano je negativna što pokazuje da je broj umrlih bio veći od broja živorođenih.

Dobno-spolna struktura stanovništva Bjelovarsko-bilogorske županije pokazuje kako je svaka godina obilježena nepovoljnom dinamikom razvoja dobne slike naseljenosti. Usporedbom podataka Popisa stanovništva 2001. i 2011. godine vidljivo je kako je broj mladog stanovništva (0-19 godina) u opadanju. Stanovništvo Bjelovarsko-bilogorske županije znatno je starije nego 2001. godine. Prema Popisu stanovništva 2011. godine, prosječna starost stanovništva Županije je 42 godine što je za dvije godine više nego prema prošlom Popisu iz 2001., a ujedno i nešto više od državnog prosjeka.

Razina obrazovanosti stanovništva u Županiji bila je relativno niska 2011. godine, što pokazuje činjenica da je samo 45,9% stanovništva imalo završeno srednjoškolsko

obrazovanje. Stanovništvo BBŽ-a najbrojnije je u skupini osoba sa završenom srednjom školom (47.118).

Gustoća naseljenosti prema Popisu stanovništva 2011. godini u Bjelovarsko-bilogorskoj županiji iznosi 45,4 stan./km², a na području Republike Hrvatske 75,7 stan./km².

U pet gradova Bjelovarsko-bilogorske županije živi 76.936 stanovnika što iznosi 64,24% ukupnog broja stanovnika županije, dok ostatak od 35,76% živi u 18 općina. Najviše stanovnika ima Grad Bjelovar (40.276) dok je od općina najnaseljenija Rovišće s 4.822, a najmanje naseljena općina Severin s 877 stanovnika. Raspodjela stanovništva je vidljivo neujednačena s najvećom koncentracijom stanovnika u gradovima, posebno u Gradu Bjelovaru.

Županija ima 323 naselja te se za 1/3 može reći kako je prosječan tip naselja u Županiji.

3.1.2. Socijalna uključenost i usluge socijalne skrbi

Prema podacima istraživanja Svjetske banke o siromaštvu u RH iz 2016. godine, Bjelovarsko-bilogorska županija bilježi stopu siromaštva od 31,4%, što je znatno više od nacionalne razine gdje stopa iznosi 17,1%.

Prema podacima Državnog zavoda za statistiku, udio starijih osoba od 65 i više godina u stanovništvu Bjelovarsko-bilogorske županije prema procjeni stanovništva sredinom 2015. godine iznosi 19,42%, što Županiju svrstava u skupinu sa Požeško-slavonskom županijom (18,71%), Dubrovačko-neretvanskom županijom (19,59%) i Istarskom županijom (20,2%) koje su najbliže ukupnom nacionalnom prosjeku koji iznosi 19,1%.

Na području Županije djeluje 40 ustanova za starije i teško bolesne osobe koje obavljaju djelatnost pružanja usluga stanovanja, prehrane, zdravstvene skrbi, njege i rehabilitacije, stručno-socijalnog rada te radno kreativnih i sportsko rekreativnih aktivnosti starijim i nemoćnim osobama.

Također, ustrojeno je pet Centara za socijalnu skrb: Centar u Bjelovaru, Centar u Čazmi, Centar u Daruvaru, Centar u Garešnici te Centar u Grubišnom Polju.

3.1.3. Zdravstvena infrastruktura i usluge

Na području Županije djeluje šest zdravstvenih ustanova kojima je Županija osnivač. To su Opća bolnica Bjelovar, Dom zdravlja Bjelovarsko-bilogorske županije sa ispostavama u gradovima Županije: Bjelovaru, Daruvaru, Čazmi, Garešnici i Grubišnom Polju, Specijalna bolnica za medicinsku rehabilitaciju „Daruvarske toplice“ Daruvar, Zavod za hitnu medicinu Bjelovarsko-bilogorske županije, Zavod za javno zdravstvo Bjelovar s ispostavama u Čazmi, Garešnici, Daruvaru i Grubišnom Polju te Ljekarna Bjelovar u okviru koje se nalaze tri depoa lijekova i tri ljekarničke jedinice.

U 2020. godini na području Županije je evidentirano 279 liječnika zaposlenih u javnom i privatnom zdravstvenom sektoru. Iako broj liječnika raste iz godine u godinu, uočava se relativan deficit liječnika u svim segmentima, a najugroženija je primarna zdravstvena zaštita. Postojeći broj evidentiranih timova obiteljske medicine je 50, no iskazana je potreba za 66 timova. Uočen je problem pedijatrijske skrbi na području Županije s obzirom na negativan trend prisutnosti specijalista pedijatrije u primarnoj zdravstvenoj zaštiti.

3.1.4. Obrazovanje i znanost

Bjelovarsko-bilogorska županija, prema podacima DZS-a za 2019./2020. godinu, po broju djece u predškolskim ustanovama je na posljednjem mjestu u hrvatskim okvirima, po broju osnovnoškolskih učenika na 16. mjestu, po broju srednjoškolskih učenika na 10. mjestu, a po broju diplomiranih studenata na 18. mjestu.

Opća ocjena stanja u vrtićima je zadovoljavajuća te su prisutna brojna kontinuirana ulaganja u obnovu i proširenje objekata kao i dostatnu opremljenost, no još uvijek u nekim sredinama postoji potreba za povećanjem smještajnih kapaciteta.

U Županiji postoji 26 matičnih škola uz Glazbenu školu Bjelovar i Daruvar. Prisutan je negativan trend smanjenja broja djece, što je vidljivo iz sljedećih podataka: u školskoj godini 2009./2010. bilo je 10.684 učenika, u školskoj godini 2014./2015. taj broj je smanjen na 9.200 te slijedi kontinuiran pad do 2020./2021. kada je broj učenika iznosio 8.337.

Prisutan je negativan trend smanjenja broja učenika, što je vidljivo iz sljedećih podataka: u školskoj godini 2009./2010. bilo je 5.562 učenika, u školskoj godini 2014./2015. taj broj je smanjen na 5.216 te slijedi kontinuiran pad do 2020./2021. kada je broj učenika iznosio 4.236.

U županiji postoji Dom učenika srednjih škola Bjelovar i Učenički dom Srednje škole August Šenoa Garešnica.

Veleučilište u Bjelovaru godišnje upisuje prosječno 110 studenata na stručni studij sestrinstva, 60 na stručni studij računarstva te 30 studenata na stručni studij mehatronike. Uz suvremenu izvedbu nastave, u okviru Veleučilišta djeluje Studentski inkubator u kojem studenti u izvannastavnim aktivnostima stječu dodatna znanja iz novih tehnologija i poduzetništva. Zapošljivost diplomiranih studenata iz STEM područja je 92% u razdoblju od tri mjeseca od stjecanja diplome.

3.1.5. Kultura i sport

Na području županije djeluje 12 javnih ustanova u kulturi: 5 knjižnica (Bjelovar, Daruvar, Garešnica, Čazma i Grubišno Polje), 3 centra za kulturu (Bjelovar, Čazma i Grubišno Polje), 1 državni arhiv (Bjelovar), 2 obrazovno-kulturna centra/učilišta (Bjelovar i Daruvar) te 1 muzej (Bjelovar).

Korisnici kulturnih programa odnosno usluga javnih ustanova mahom su pripadnici lokalne zajednice.

Od kulturnih resursa koji najviše doprinose kulturnom turizmu su manifestacije.

U smislu značajnijeg razvoja kulturnog turizma, uočena je potreba još veće uključenosti gradova, ustanova i udruga, kao i potreba za tehničkom pomoći u realizaciji manifestacija.

Poseban izazov razvoja kulture predstavlja kohezijski razvoj na teritoriju čitave županije budući da je većina kulturnih ustanova, tvrtki kao i udruga prisutna u gradovima (prvenstveno Bjelovar, a po broju udruga i Daruvar).

Na području Bjelovarsko-bilogorske županije djeluje preko 120 sportskih klubova iz šesnaest različitih sportova.

Posljednjih godina ulagalo se u opremljenost sportskih dvorana i terena, no i dalje je potrebna obnova pojedinih dvorana i terena te izgradnja novih.

Pokrivenost otvorenim bazenima na području Županije je dobra no nedostaju zatvoreni bazeni i tartan staza.

3.1.6. Organizacije civilnog društva

Na području Bjelovarsko-bilogorske županije djeluje 1.131 udruga s područja zdravstva, socijalne skrbi, hobističkih djelatnosti, zaštite ljudskih prava, međunarodne suradnje, zaštite okoliša, prirode i sličnog djelovanja, te udruge proizašle iz Domovinskog rata i Drugog svjetskog rata.

3.2. Gospodarstvo

3.2.1. Opća gospodarska kretanja

Sukladno Odluci o razvrstavanju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave prema stupnju razvijenosti (NN 132/2017) Bjelovarsko-bilogorska županija nalazi se u I. skupini jedinica regionalne samouprave s vrijednošću indeksa 92,58. Prema podacima Državnog zavoda za statistiku za 2018. godinu, bruto domaći proizvod (BDP) po stanovniku Bjelovarsko-bilogorske županije iznosio je 7.986 eura što je 65,1% prosjeka RH. Po tome je županija smještena na 15. mjesto u RH.

Godišnje financijske statističke izvještaje za 2020. godinu predalo je 2.260 poduzetnika obveznika poreza na dobit koji su zapošljavali 15.199 zaposlenih, što je za 0,9 posto više nego prethodne godine. Prihodi poduzetnika iznosili su 8,2 milijarde kuna što je za 0,1 posto manje nego 2019., dok su rashodi iznosili 7,9 milijardi kuna te su smanjeni u odnosu na prethodnu godinu za 0,9%.

Tablica 1.: Financijski rezultati poduzetnika BBŽ za 2020. godinu

(Iznosi u tisućama kuna, prosječne plaće u kunama)

Opis	UKUPNO SVE VELIČINE		
	2019.	2020.	Indeks
Broj poduzetnika	-	2.260	-
Broj dobitaša	1.547	1.553	100,4
Broj gubitaša	507	707	139,4
Broj zaposlenih	15.059	15.199	100,9
Ukupni prihodi	8.185.283	8.177.169	99,9
Ukupni rashodi	8.002.119	7.931.899	99,1
Dobit prije oporezivanja	360.370	423.304	117,5
Gubitak prije oporezivanja	177.206	178.034	100,5
Porez na dobit	57.999	57.296	98,8
Dobit razdoblja	299.903	366.038	122,1
Gubitak razdoblja	174.738	178.064	101,9
Dobit razdoblja (+) ili gubitak razdoblja (-)	125.165	187.974	150,2
Neto plaće i nadnice	825.912	858.345	103,9
Prosječna mjesečna netoplaća po zaposlenom (iznos u kunama)	4.570	4.706	103,0
Investicije u novu dugotrajnu imovinu	166.309	158.244	95,2

Izvor: FINA; obrada: ŽK Bjelovar

Promatrano prema djelatnostima, skupina djelatnosti poljoprivrede, šumarstva i ribarstva u Županiji ostvaruje 20,7% ukupne bruto dodane vrijednosti (BDV) u Županiji, odnosno 10,2% BDV-a sektora na razini Hrvatske.

3.2.2. Tržište rada

Prema podacima Hrvatskog zavoda za zapošljavanje, Područni ured Bjelovar, na području Bjelovarsko-bilogorske županije prosječno je u 2020. godini bilo evidentirano 35.716 aktivnih stanovnika, od čega se 31.148 odnosi na osiguranike Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje (nisu uključene osobe koje same plaćaju produženo osiguranje), a 4.568 na nezaposlene osobe.

U odnosu na 2020. godinu prosječan broj aktivnog stanovništva se povećao za 73 osobe ili 0,2 %. Prosječan broj nezaposlenih osoba je povećan za 367 osoba ili 8,7 %, dok je prosječan broj osiguranika mirovinskog osiguranja smanjen za 294 osobe ili 0,9 %.

Prosječan broj nezaposlenih u evidenciji Područnog ureda Bjelovar povećao se s 4.201 u 2019. na 4.568 u 2020. godini, što je povećanje od 8,7 %. Na razini Republike Hrvatske prosječan broj nezaposlenih povećao se s 128.650 u 2019. na 150.824 u 2020. godini, što je povećanje od 17,2%.

Prema podacima Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje, na području Županije je krajem siječnja 2021. godine evidentirano 31.384 zaposlenih osoba.

3.2.3. Poslovno okruženje

Prema podacima Državnog zavoda za statistiku, na dan 31. ožujka 2021. godine, u Bjelovarsko-bilogorskoj županiji registrirano je ukupno 5.590 pravnih osoba, od čega su 3.585 trgovačka društva, 208 zadruga, 1.797 ustanova, tijela, udruga i organizacija te 1.271 registrirani obrt i slobodna zanimanja.

Prema Financijskim rezultatima poslovanja poduzetnika Bjelovarsko-bilogorske županije u 2020. godini, u ukupnoj strukturi investicija poduzetnika Bjelovarsko-bilogorske županije gradovi sudjeluju sa 76,1 posto udjela, dok su poduzetnici 18 općina ostvarili udio od 23,9 posto. Najveći porast investicija u razdoblju bilježi grad Daruvar za 35,7 posto u odnosu na proteklu godinu. Najviše su investirali poduzetnici grada Bjelovara 51,3 posto ukupnog udjela investicija, no istovremeno istodobno su ostvarili pad investicija u odnosu na 2019. godinu za 6,4 posto. Značajan pad investicija u usporedbi s 2019. godinom je zabilježen je kod poduzetnika grada Garešnice za 87,4 posto te poduzetnika grada Grubišnog Polja za 9,6 posto.

Broj izvoznika BBŽ-a se u odnosu na 2019. godinu povećao se za 4,9 posto. Izvoz se povećao za 9,0 posto i iznosio je 1,3 milijarde kuna. Prema GFI-ju 2020. poduzetnici su ostvarili vanjskotrgovinski suficit od 134,1 milijuna kuna.

U strukturi izvoza ostvarenog u 2020. godini najveći udio zauzima prerađivačka industrija sa 65,0 posto, slijedi prijevoz i skladištenje s udjelom od 10,5 posto, a slijedi trgovina na veliko i na malo; popravak motornih vozila i motocikala s 8,8 posto. Najveći porast izvoza za 44,1 posto ostvaren je u grani prijevoza i skladištenja, dok je građevinarstvo povećalo izvoz u odnosu na 2019. godinu za 42,1 posto. Najzastupljenija tržišta gdje je zabilježen najznačajniji udio županijskog izvoza jesu Italija sa 20,4 posto, Slovenija sa 16,5 posto, te BIH sa 14,7 posto.

Na području Bjelovarsko-bilogorske županije evidentirano je 30 poduzetničkih institucija, od čega je 20 poduzetničkih zona, a 10 je poduzetničkih potpornih institucija.

Najvažnije grane gospodarstva Bjelovarsko-bilogorske županije su poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo (u sklopu kojeg je važna akvakultura, odnosno uzgoj slatkovodnih riba), i

prerađivačka industrija, u sklopu koje je najvažnija drvena industrija. Također je važan i sektor turizma.

3.2.4. Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo

Prema podacima DZS-a za 2018. godinu, poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo uz prerađivačku industriju, rudarstvo i vađenje te ostale industrije najvažnije su djelatnosti s pojedinačnim udjelom od 19,5% u ukupnoj bruto dodanoj vrijednosti.

Županija je primarno poljoprivredna županija u kojoj su razvijene mješovita, ratarsko–stočarska, voćarsko–vinogradarska i ekološka proizvodnja. Iz cjelokupne poljoprivrede treba posebno izdvojiti sektor stočarstva koji je vodeći poljoprivredni sektor po količinama te kvaliteti proizvoda.

Poljoprivredna gospodarstva najvećim dijelom čine obiteljska gospodarstva (93,4%), zatim slijede samoopskrbna poljoprivredna gospodarstva (4,4%), trgovačka društva (1,2%), obrti (0,8%), zadruge (0,2%), i ostali oblici poljoprivrednih gospodarstava (0,1%). U promatranom razdoblju 2016. i 2020. godine, broj obiteljskih gospodarstava, obrta, zadruga i ostalih oblika poljoprivrednih gospodarstava je blago pao, dok je broj trgovačkih društva blago porastao.

Proteklih godina bilježi se povećanje poljoprivrednih površina upisanih u ARKOD. Prema prostornom planu Županije, najveći prostorni udio županije (152.290 ha ili 57,5%) otpada na poljoprivredno zemljište, od čega je čak 144.725 ha (97.7%) obradivih površina.

Prema podacima ukupno obradivih površina, Županija ima 7,8% ukupno obradivih površina Hrvatske. Gledano prema vrsti obradivih površina, najviše je oranica i vrtova (70,3%) i livada (25,7%), dok u manjem obujmu zastupljeni voćnjaci (2,7%) i vinogradi (1,3%).

U strukturi poljoprivrednog zemljišta prema veličini dominiraju manje površine.

Od ukupno 23 jedinice lokalne samouprave (5 gradova i 18 općina), u jednoj (Veliko Trojstvo) ne postoji poljoprivredno zemljište u državnom vlasništvu, dok su sve ostale donijele programe raspolaganja državnim zemljištem.

Od pojedinih jedinica lokalne samouprave, najviše je raspoloživog državnog poljoprivrednog zemljišta u Garešnici (4.2 tisuće ha) i Čazmi (2.5 tisuće ha).

U Županiji kontinuirano raste broj registriranih ekoloških proizvođača i prerađivača. U 2020. godini bila su registrirana 367 ekološka poljoprivredna proizvođača i 9 ekoloških prerađivača.

Govedarstvo je najvažnija grana stočarstva i jedna od najvažnijih grana poljoprivrede, kako u Hrvatskoj, tako i u Bjelovarsko-bilogorskoj županiji.

Mljekarstvo je također važna grana poljoprivrede za Županiju te se nalazi na drugom mjestu u Hrvatskoj po broju proizvođača mlijeka (iza Koprivničko-križevačke županije).

Bjelovarsko-bilogorska županija ima u 2021. godini 383 pčelara koji imaju preko 27 tisuća pčelinjih zajednica. Godišnja proizvodnja meda iznosila je 260 tona 2019. godine. Za usporedbu, na razini Hrvatske procjenjuje se kako je u 2017. godini proizvedeno 8.128 tona meda, a 2018. godine 7.440 tona, što znači da se u Županiji proizvede otprilike 2% svog hrvatskog meda.

Prema podacima Ministarstva poljoprivrede za 2020. godinu, u Županiji su aktivna 63 lovišta, od čega je 15 držanih lovišta, 5 uzgajališta divljači i 43 zajednička lovišta, a koja pokrivaju ukupnu površinu od 274.348 hektara.

Šumarstvo je također važna gospodarska grana Županije, a posebno je bogata hrastom i bukvom. Šumske površine pokrivaju otprilike 96 tisuća hektara, odnosno malo više od trećine ukupne površine Županije.

Ribnjačarstvo u Županiji se odnosi na uzgoj slatkovodne ribe, a s početkom 2021. godine, šest pravnih osoba je imalo dozvolu za bavljenje akvakulturom. Ukupno uzgajališta pokrivaju površinu od 4.680 ha.

3.2.5. Prerađivačka industrija

U Bjelovarsko-bilogorskoj županiji u prerađivačkoj industriji u 2019. godini bile su registrirane 384 pravne osobe (17% registriranih pravnih osoba u županiji).

U strukturi dobiti gospodarstva najveći udio zauzima prerađivačka industrija s 28,2%.

U ukupnom ostvarenom prihodu 2020. g. najveći udio zauzima prerađivačka industrija, i to 39,6 posto te bilježi najveći broj zaposlenih, odnosno 38,7%.

Tablica 2.: Financijski pokazatelji prerađivačke industrije po granama djelatnosti

Iznosi u tisućama kuna

Djelatnost	Broj poduzetnika	Prosječan broj zaposlenih		Ukupni prihodi		Ukupni rashodi	
		2020.	Indeks	2020.	Indeks	2020.	Indeks
C10 Proizvodnja prehrambenih proizvoda	61	1.251	92,2	763.583	87,0	766.225	86,9
C11 Proizvodnja pića	8	38	108,6	20.505	122,5	20.344	119,6
C13 Proizvodnja tekstila	4	17	113,3	7.381	231,5	4.940	184,2
C14 Proizvodnja odjeće	19	577	98,3	65.966	107,8	59.527	101,6
C16 Proizvodnja drva i proizvoda od drva i pluta, osim namještaja	68	650	101,2	574.802	116,9	613.810	116,9
C22 Proizvodnja proizvoda od gume i plastike	17	396	96,4	179.438	101,3	173.550	99,9
C23 Proizvodnja ostalih nemetalnih mineralnih proizvoda	25	176	99,4	136.343	99,2	125.231	92,6

C25 Proizvodnja gotovih metalnih proizvoda, osim strojeva	74	1.179	92,8	528.832	98,6	493.681	95,8
C27 Proizvodnja električne opreme	3	127	91,4	55.099	85,9	53.962	87,2
C28 Proizvodnja strojeva i uređaja	9	104	95,4	22.681	104,0	23.047	108,7
C31 Proizvodnja namještaja	30	994	104,2	639.273	105,7	625.849	105,3
Ostala prerađivačka industrija	66	370	-	246.731	-	239.489	-
UKUPNO C	384	5.879	97,4	3.240.632	100,5	3.199.654	99,5

Izvor: FINA; obrada: ŽK Bjelovar

Najveći udio u ukupnom prihodu prerađivačke industrije ostvarila je proizvodnja prehrambenih proizvoda, i to 23,6%.

Drvena industrija identificirana je kao najvažnija prerađivačka industrija u Bjelovarsko-bilogorskoj županiji. Prema podacima Ministarstva poljoprivrede, u Županiji djeluje 37 pravnih subjekata koji se bave preradom drva i proizvodnjom namještaja. Za usporedbu, u Hrvatskoj je ukupno 718 takvih subjekata. U strukturi izvoza, drva industrija sudjeluje s čak 34,7% ukupnog izvoza. Od ostalih vrsta prerađivačke industrije, značajnu važnost imaju metaloprerađivačka, tekstilna i prehrambena industrija.

3.2.6. Turizam

Prema podacima sustava eVistor, na području Bjelovarsko-bilogorske županije u 2019. godini, ostvareno je 28.632 dolazaka (smanjenje za 3% u odnosu na 2018. godinu) i 102.385 noćenja (smanjenje za 0,5% u odnosu na 2018. godinu). Usporedba broja noćenja turista u 2019. s ostalim kontinentalnim županijama (ne računajući pritom grad Zagreb) smješta županiju na 9. mjestu među 13 županija, što pokazuje kako i u okvirima kontinentalne Hrvatske postoji još puno prostora za snažniji turistički iskorak županije.

Na području Županije djeluje ukupno sedam turističkih zajednica. TZ Bjelovarsko-bilogorske županije djeluje kao regionalna turistička zajednica, a uz nju postoji šest lokalnih zajednica: TZ Bilogora-Bjelovar (koja obuhvaća područje Bjelovara, Velikog Grđevca, Velike Pisanice, Severina, Nove Rače, Šandrovca, Velikog Trojstva, Kapele, Zrinskog Topolovca i Rovišće), TZ Daruvar-Papuk (Daruvar, Dežanovac, Đulovac, Končanica i Sirač), TZ Grad Čazma, TZ Grubišno Polje, TZ Sjeverna Moslavina (Garešnica, Hercegovac i Velika Trnovitica), i TZ Garić grad (Berek i Štefanje).

3.3. Okoliš, infrastruktura i promet

3.3.1. Kvaliteta okoliša, izloženost ekološkim i klimatskim rizicima

Na području Županije ne postoje mjerne postaje državne ili lokalne mreže za redovito praćenje kvalitete zraka. Bjelovarsko-bilogorska županija uvrštena je u zonu HR 01 koja obuhvaća široko područje Sjeverne i Sjeveroistočne Hrvatske (ukupno 11 županija). Budući

da u Županiji nema izrazito velike urbane aglomeracije, nema ni izrazitih problema vezanih uz kvalitetu zraka, pa je kvaliteta zraka I. kategorije.

Prema podacima prijavljenim u Registar onečišćenja okoliša (ROO) za 2018. godinu najveći udio u ukupnoj emisiji onečišćujućih tvari u zrak u Bjelovarsko-bilogorskoj županiji, odnosio se na ugljikov dioksid CO₂ (preko 99,5%), dok su se ugljikov monoksid CO (0,15%), dušikov dioksid NO₂ (0,14%), sumporov dioksid SO₂ (0,01%) te sitne lebdeće čestice (PM10) emitirale u minimalnim količinama (0,12%).

Najznačajnije rijeke koje teku kroz županiju su Česma i Ilova. Manje rijeke i potoci su Toplica, Garešnica, Velika rijeka, Plavnica i Bjelovacka. Poznati ribnjaci su Narta, Sišćani, Končanica i Blatnica. Prema podacima Hrvatskih voda iz Plana upravljanja vodnim područjima 2016.-2021. na području Bjelovarsko-bilogorske županije vrlo dobro i dobro ekološko stanje zabilježeno je u 19,23% površinskih voda, umjereno u 11,53%, te loše i vrlo loše u 69,23% površinskih voda. Rizik od poplava na prostoru Bjelovarsko-bilogorske županije je relativno visok.

U Bjelovarsko-bilogorskoj županiji je 2019. godine organiziranim sakupljanjem otpada bilo obuhvaćeno 99,7% stanovništva, a javnu uslugu prikupljanja miješanog i biorazgradivog komunalnog otpada pružalo je 7 komunalnih društava. Na području Bjelovarsko-bilogorske županije je 2019. godine bilo 12 službenih odlagališta otpada, 7 odlagališta je zatvoreno, a na 5 odlagališta se odlagao otpad (Doline, Cerik, Johovača, Prdavac, Široke livade (Bukovina).

Na području županije ne postoji Centar za gospodarenje otpadom s pripadajućim postrojenjima za obradu i uporabu otpada.

Na području Bjelovarsko-bilogorske županije postoje sljedeće zaštićene prirodne vrijednosti: Stablo Ginka u Daruvaru koje je stavljeno pod posebnu zaštitu kao spomenik prirode 1967. i Regionalni park Moslavačka gora, zaštićen 2011. godine.

Ekološka mreža NATURA 2000 na području Bjelovarsko-bilogorske županije pokriva prostor od oko 79.843,00 ha, što čini 30,24 % od ukupne površine županije. U sklopu ekološke mreže NATURA 2000, na području Bjelovarsko-bilogorske županije, proglašeno je 3 područja značajnih za ptice (POP) te 14 područja značajnih za očuvanje i ostvarivanje povoljnog stanja drugih divljih vrsta i njihovih staništa (POVS).

3.3.2. Vodna i energetska infrastruktura

Na području Bjelovarsko-bilogorske u 2019. godini postoji sveukupno 6 sustava javne vodoopskrbe i 7 javnih isporučitelja vodnih usluga (vodovoda) čija djelatnost uključuje aktivnosti vodoopskrbe.

U usporedbi sa prosjekom RH od 91,5 %, Bjelovarsko-bilogorska županija je s 67,7% priključenosti na javnu vodoopskrbu na 19. mjestu od svih županija, odnosno među tri je županije u Hrvatskoj sa najnižom stopom priključenosti.

Pokrivenost stanovništva sustavom odvodnje otpadnih voda značajno varira među lokalnim jedinicama u Županiji. Većina naselja na području Bjelovarsko-bilogorske županije nema riješenu odvodnju i pročišćavanje otpadnih voda na zadovoljavajući način putem izgrađenih mreža javne odvodnje i uređaja za pročišćavanje otpadnih voda. Odvodnja otpadnih i oborinskih voda riješena je djelomično u gradovima te općinskim središtima, u gradu Bjelovaru, Daruvaru i Garešnici, Čazmi i Grubišnom Polju, te općinama Sirač i Hercegovac.

Područje Bjelovarsko-bilogorske županije je relativno dobro opskrbljeno električnom energijom, a mreža za potrebe gospodarstva i kućanstava je zadovoljavajuća. Na području Županije električnu energiju distribuiraju tri distributera: DP "Elektra" Bjelovar, DP "Elektra" Križ, DP "Elektra" Koprivnica.

Duljina lokalnog plinovoda na području BBŽ iznosi 809,56 km. Distribuciju i izgradnju distribucijskog sustava te priključenje korisnika na plin na području Bjelovarsko-bilogorske županije obavlja 4 distribucijska poduzeća: Elektrometal – distribucija plina d.o.o. Bjelovar, DARKOM d.o.o., Čaplin d.o.o. Čazma i Plin d.o.o. Garešnica.

Na području Županije nalaze se naftna polja. Koncesionar za istraživanje i proizvodnju nafte i plina na proizvodnim poljima je INA d.d. Najveće naftno polje je Bilogora, a na području Županije postoji još 9 manjih. Nafta se iz bušotina cijevnom mrežom šalje u sabiralište Šandrovac, gdje se odvaja nafta od slane vode i šalje dalje naftovodom preko Bjelovara prema Ivanić Gradu na daljnju preradu.

Na području Županije iskorištava se geotermalna energija. U Velikoj Cigleni kod Bjelovara je krajem 2018. godine u pogon puštena prva geotermalna elektrana u Hrvatskoj – „Velika 1“. Elektrana raspolaže bruto snagom od 16,5 MW, a u energetske mreže grada pušta 10 MW.

Potencijali za korištenje biomase na području Županije su izrazito veliki s obzirom da je značajan dio Županije pokriven šumama, a elektrane kao pogonsko gorivo koriste šumsku biomasu.

Bjelovarsko-bilogorska županija ima velike mogućnosti za gospodarski razvoj temeljen na obnovljivim izvorima energije. Bogatstvo geotermalnom energijom trenutno se iskorištava, ali prostor za napredak postoji u iskorištavanju biomase te korištenju sunčeve energije.

Županija na svom području potiče i projekte energetske učinkovitosti koji se najvećim dijelom odnose na energetske obnovu zgrada javne namjene odnosno na poboljšanje energetske učinkovitosti u odgojno-obrazovnim i zdravstvenim ustanovama kojima je Županija vlasnik ili osnivač.

3.3.3. Prometna povezanost i mobilnost

Cestovni promet je ključna sastavnica ukupne prometne infrastrukture Bjelovarsko-bilogorske županije i njezinog boljeg integriranja u prometni sustav države, ali i poboljšanja unutar županijske prometne povezanosti. Mrežu cesta u Županiji čini 6 državnih cesta (265 km, 25%), 497.8 km (47%) županijskih cesta, te 298.7 km (28%) lokalnih cesta. Prostorom

Županije ne prolazi niti jedna autocesta, a najvažnija državna cesta je D28 koja povezuje Bjelovar sa Zagrebom preko Vrbovca te Daruvar i Grubišno polje sa Bjelovarom.

Mreža lokalnih i županijskih cesta ne zadovoljava u potpunosti potrebe gospodarstva niti lokalnoga stanovništva. Pomak je posljednjih godina učinjen izgradnjom dijela brze ceste od naselja Cugovec kod Vrbovca do Zagreba. Spomenuta dionica čini sastavni dio planirane brze ceste od regionalnoga značaja, A13, Vrbovec – Bjelovar – Virovitica koja će zajedno s planiranom brzom cestom A12 Vrbovec – Križevci – Koprivnica tvoriti cjelinu Podravsko-bilogorski ipsilon. Na području Županije ne postoje obilaznice oko mnogih naselja, no 2019. godine je za promet otvorena Istočna obilaznica grada Bjelovara.

Stanje cestovne mreže u Županiji, kako u pogledu prometno-tehničkih elemenata, tako i u pogledu stanja kolničke konstrukcije je loše.

Bjelovarsko-bilogorska županije je jedna od županija sa najnižim stupnjem motorizacije u RH. S obzirom da stupanj motorizacije pokazuje određene korelacijske veze s ekonomskom razvijenošću, može se istaknuti kako je to jedan od indikatora ekonomskog zaostajanja Županije.

Na području Bjelovarsko-bilogorske županije niti u jednom gradu ne postoji organizirani javni gradski prijevoz putnika. Osnovni je oblik javnog prometa na području Županije autobusni promet.

Područjem Bjelovarsko – bilogorske županije prolaze dvije jednokolosiječne pruge od lokalnog značaja, L203 (Križevci – Bjelovar – Kloštar) i L204 (Banova Jaruga – Pčelić).

U prosincu 2019. je otvorena novoizgrađena željeznička pruga Sveti Ivan Žabno-Gradec , prva izgrađena pruga u Hrvatskoj nakon 52 godine.

Na prostoru Županije postoje dva letjelišta za športske i lake komercijalne zrakoplove do 6,5 tona, letjelište Brezovac u blizini Bjelovara, letjelište kod Daruvara i letjelište Grabovnica kod Čazme.

Na području Bjelovarsko-bilogorske županije biciklistička infrastruktura je još uvijek nedovoljno razvijena. Najpoznatija ruta je Županijska ruta koja povezuje pet gradova Bjelovarsko-bilogorske županije: Bjelovar, Čazmu, Garešnicu, Daruvar i Grubišno Polje. Na području Županije postoji još šest lokalnih biciklističkih ruta za cikloturiste te šest biciklističkih staza.

Podaci HAKOM-a za 2019. godinu pokazuju da je broj priključaka za Bjelovarsko-bilogorsku županiju iznosio 23.151, što ju svrstava na 16. mjesto od svih hrvatskih županija. Podaci HAKOM-a za 2. kvartal 2020. otkrivaju kako je gustoća širokopojasnih priključaka u RH dosegla tek 67,5%. U Županiji je taj udjel iznosio 46,1%, što ju smješta na nisko 19. mjesto među ostalim županijama i ukazuje na slabu dinamiku povećanja broja nepokretnih širokopojasnih priključaka velikih brzina.

4. RAZVOJNE POTREBE I POTENCIJALI

Razvojne potrebe Bjelovarsko-bilogorske županije proizlaze iz prethodno utvrđenih razvojnih ograničenja i ključnih slabosti u svim segmentima razvoja Županije.

Razvojni potencijal Bjelovarsko-bilogorske županije proizlazi iz prethodno utvrđenih razvojnih snaga, ključnih prednosti i prilika u svim segmentima razvoja Županije.

4.1. Razvojne potrebe

4.1.1. Demografija, socijalna uključenost i usluge socijalne skrbi, zdravstvo i civilno društvo

Dugotrajna negativna demografska kretanja u Županiji zahtijevaju da se uz sustavnu i učinkovitu provedbu nacionalnih mjera utvrdi i provodi sveobuhvatna županijska demografska politika koja integrira mjere drugih javnih politika kao što su gospodarske, obrazovne, odgojne, socijalne, prostorne i dr., kako bi se ublažilo i zaustavilo smanjivanje broja stanovnika. Potrebne su konkretne mjere koje potiču ekonomsku aktivnost i vidljivo poboljšavaju životni standard, osobito u ruralnim područjima, kako bi se smanjilo i zaustavilo iseljavanje mladog, produktivnog i ekonomski aktivnog stanovništva te stvorili uvjeti za privlačenje i doseljavanje, posebno mladih obrazovanih obitelji.

Za daljnje unapređenje socijalne skrbi u Županiji potrebno je osigurati dodatne prostorne kapacitete za pružanje socijalnih usluga za starije osobe, zatim povećati broj zdravstveno-njegovateljskog kadra u socijalnim ustanovama ali i poboljšati uvjete rada. Treba ujedno intenzivnije razvijati sustav usluga pomoći i njege u kući za starije osobe i to na području čitave Županije. Nužno je povećati izdvajanje financijskih sredstava potrebnih za aktivniju i kvalitetniju socijalnu politiku. Valja se posebno usredotočiti na razvoj i primjenu socijalnih inovacija u Županiji, budući da za to postoji sve više iskustva te mogućnosti i poticaja kroz programe EU i RH.

Među glavnim potrebama za poboljšanje kvalitete i proširenje usluga u zdravstvu je povećanje bolničkih i smještajnih kapaciteta, zapošljavanje liječnika i drugog zdravstvenog kadra koji nedostaje te nabavka suvremene medicinske opreme u zdravstvenim ustanovama. S obzirom na porast udjela starijih stanovnika u Županiji, za poboljšanje palijativne skrbi potrebno je povećati smještajne kapacitete, osigurati mobilne timove i potreban broj profesionalnih djelatnika i volontera te unaprijediti organizaciju rada. Važno je i nastaviti podržavati i razvijati zdrave životne navike kod stanovnika svih uzrasta u Županiji. Uz to, potrebno je i dalje jačati kapacitete za uspješnu pripremu i provedbu županijskih projekata u zdravstvu koji se financiraju sredstvima iz fondova EU.

Da bi organizacije civilnog društva (OCD) mogle uspješno i intenzivnije djelovati i doprinositi gospodarskom i društvenom razvoju u Županiji, potrebno je da udruge imaju zadovoljavajući radni prostor i odgovarajuću opremu, da kontinuirano jačaju ljudske potencijale te da trajno provode usavršavanje suradnika i svojih članova u projektnom menadžmentu i upravljanju lokalnim razvojem.

4.1.2. Odgoj, obrazovanje, znanost, kultura i sport

U području predškolskog odgoja među ključne potrebe nameće se nastavak rekonstrukcija postojećih i izgradnje novih objekata te nabavka informatičke i tehničke opreme za predškolski odgoj. Potrebno je i povećanje broja odgajatelja ranog i predškolskog odgoja ali i daljnji razvoj digitalnih kompetencija odgajatelja. Potrebno je također povećati broj jasličkih skupina i područnih vrtića.

Radi unapređenja obrazovanja u funkciji gospodarskog i društvenog razvoja Županije potrebno je utvrditi obrazovnu politiku temeljem stvarnih županijskih potreba te izraditi dugoročne planove i potrebe u srednjoškolskom i visokoškolskom obrazovanju.

U školama je u svrhu poboljšanja uvjeta rada i održavanja kvalitetne nastave potrebna daljnja rekonstrukcija i proširenje prostornih kapaciteta, nabavka suvremene opreme te izgradnja višenamjenskih dvorana.

U strukovnom obrazovanju potrebno je modernizirati programe strukovnih škola, kontinuirano ulagati u osuvremenjivanje specijaliziranih učionica te ulagati u strukovne praktikume, koristeći pri tome modernu opremu i tehnološku podršku. Važno je uspostaviti dodatne centre kompetencija u Županiji te provoditi specijalizaciju i profiliranje strukovnih škola. Za razvoj strukovnog obrazovanja treba promicati i poticati strukovna zanimanja u društvu te dalje unapređivati stipendiranje učenika deficitarnih zanimanja. Kako bi se ostvario dobar učenički standard potrebno je, uz osiguravanje odgovarajućeg pristupa za djecu s posebnim potrebama u svim školama, omogućiti i prijevoz učenika. Dodatno, nužno je povećati smještajne kapacitete učeničkih domova.

Slijedom značaja Veleučilišta u Bjelovaru i ostvarenih rezultata, treba dalje osnaživati te povezivati sa srodnim institucijama u RH i inozemstvu.

Potrebno je da se kulturu, njezine resurse i potencijale, tretira kao razvojne čimbenike, imajući pri tome u vidu njezin doprinos kvaliteti življenja u Županiji, društvenoj koheziji ali i doprinos razvoju gospodarstva, kroz turizam, kulturne i kreativne industrije, kulturno poduzetništvo te gospodarsko korištenje kulturne baštine. U vezi s time nužna je sustavna promocija kulture kako u Županiji tako i u bližem i širem okružju. Uz to treba posvetiti pažnju daljnjoj zaštiti i održivom korištenju kulturne baštine te očuvanju kulturne raznolikosti. Također, potrebno je poticati i podržavati povezivanje kulture s gospodarstvom, osobito s turizmom, kroz kreiranje i inoviranje cjelogodišnjih programa i kulturno-turističke ponude, kao i kroz razvoj atraktivnih kulturnih projekata temeljenih na ekonomiji doživljaja. Uz to važno je poticati spomenuto kulturno poduzetništvo te kulturne i kreativne industrije u Županiji. Korištenje programa EU fondova dobra je prilika i mogućnost za financiranje razvoja kulture i zaštite kulturne baštine.

Daljnji razvoj sporta zahtjeva poboljšanja postojeće i izgradnju nove kvalitetne sportske infrastrukture na području čitave Županije. Potrebno je nastaviti ulagati i razvijati sportski

turizam, kao što su to sportsko-ribolovni, biciklistički i jahački turizam. U sklopu toga treba jačati suradnju između JLS-a u organiziranju sportskih i kulturnih događanja i manifestacija.

4.1.3. Gospodarstvo

Za gospodarstvo županije ključna potreba je smanjiti zaostajanje u odnosu na RH prosjek. Potrebno je poticati modernizaciju prerađivačke industrije u kojoj dominiraju djelatnosti niske dodane vrijednosti. Uz to, treba poticati ulaganja, posebno u sektore s većom dodanom vrijednosti, pri čemu valja dodatno stimulirati otvaranje novih i razvoj postojećih poslovnih subjekata u srednje i visoko-tehnološkim sektorima. U sklopu toga potrebno je kontinuirano unapređivati poslovno okružje te osnažiti aktivnosti za privlačenje izravnih ulaganja koja su do sada bila prisutna u vrlo maloj mjeri. Posebnu potporu, kako financijsku tako i nefinancijsku treba pružati poduzećima izvoznicima pri čemu naglasak treba biti na prepoznavanju poduzeća sa značajnim izvoznim potencijalom.

U poljoprivredi, za povećanje proizvodnje i konkurentnosti, potrebno je dovršiti postupke vezane za raspolaganje državnim zemljištem, poticati okrupnjavanje zemljišnih posjeda, uvođenje i primjenu suvremenih tehnologija u proizvodnju i preradu, osobito IT tehnologija, kontinuirano jačati suradnju poljoprivrednika sa znanstvenim institucijama, poticati prelazak poljoprivrednika na proizvodnju visoko dohodovnih kultura te povećati ulaganja u sustave navodnjavanja.

U turizmu treba ojačati strateški pristup razvoju ovog sektora, povećati ciljana ulaganja za razvoj selektivnih oblika turizma te poboljšati ljudske potencijale u turizmu.

Ključni prioritet u području obrazovanja je bolja usklađenost obrazovnih programa sa potrebama gospodarstva, posebno kada je u pitanju strukovno obrazovanje. Također, potrebno je uložiti više sredstva za prekvalifikaciju nezaposlenih, za bolje plaćene poslove te projekte kojima se potiče usavršavanje zaposlenika u IT tehnologijama.

4.1.4. Okoliš, infrastruktura, promet i prostorni razvoj

Za očuvanje okoliša u Županiji potrebno je osigurati veći stupanj zaštite tla, vode i vegetacije od onečišćenja, zatim nastaviti poboljšavati zaštitu i održivo korištenje prirodne baštine i očuvati krajobraz. Nadalje, treba smanjiti loše ekološko stanje u 70% površinskih voda te izgraditi sustav zaštite od poplava.

Potrebe za razvoj županijske vodne infrastrukture obuhvaćaju proširenje vodovodne mreže, nadogradnju postojećeg i novih sustava odvodnje, povećanje postotka priključenosti stanovništva na sustav javne odvodnje te izgradnju sustava s visokim stupnjem pročišćavanja otpadnih voda.

U energetici je potrebno povećati plinifikacijsku mrežu na području Županije, te nastaviti poticati korištenje bioenergije i ulaganja u energetske učinkovitost zgrada.

U prometu glavne potrebe se tiču izgradnje i obnove cestovne i željezničke infrastrukture. Ključno je bolje povezivanje Županije s glavnim prometnim pravicima u Hrvatskoj. To se prvenstveno odnosi na potrebu dovršetka brze ceste D12 Vrbovec – Bjelovar – Virovitica kao i na nastavak izgradnje željezničke infrastrukture. Nužna su poboljšanja županijske cestovne infrastrukture, porast ulaganja u održavanje županijskih i lokalnih cesta te izgradnja obilaznica oko gradova. Potrebno je uspostaviti integrirani sustav javnog prijevoza putnika. Nužna su i poboljšanja kvalitete u javnom prijevozu, u kvaliteti autobusa te u opremljenost autobusnih i željezničkih stajališta. Također, treba uložiti više sredstava u gradnju infrastrukture za biciklistički promet, ulagati u uređivanje zračnih pristaništa i prateće sadržaje te nastaviti razvoj mreže elektro punjača na području čitave Županije

Konačno, jedna od vrlo važnih potreba je povećanje ulaganja u razvoj internetske širokopojasne infrastrukture i poticanje povećanja broja nepokretnih širokopojasnih priključaka velikih brzina.

4.2. Razvojni potencijali

4.2.1. Demografija, socijalna uključenost i usluge socijalne skrbi, zdravstvo i civilno društvo

Potencijal za zaustavljanje i poboljšanje negativnih demografskih trendova u Županiji je izrada i provedba cjelovite županijske demografske politike. Također, potencijal je vidljiv i u učinkovitoj i djelotvornoj provedbi mjera nacionalne demografske politike, ali i svih drugih mjera razvojne politike kojima se povećava kvaliteta življenja, osobito u onim manje razvijenim ruralnim područjima. Uz to, značajan potencijal za razvoj su i mogućnosti korištenja sredstava iz različitih EU programa koji mogu postepeno pridonijeti poboljšanju demografske slike u Županiji.

Potencijal za povećanje kvalitete i proširenje usluga socijalne skrbi u Županiji je dosadašnje ostvarivanje više razine kvalitete življenja za stariju populaciju te osobe sa posebnim potrebama, kao i mogućnosti da se ta razina održi i poveća u budućnosti. Prepoznat i izuzetno vrijedan potencijal je i Centar Rudolf Steiner Daruvar, koji je nositelj dviju aktivnosti za čitavu Županiju – pomoć pri uključivanju u programe odgoja i redovitog obrazovanja (integracija) te udomiteljstvo.

U zdravstvu je dovršetak izgradnje i opremanje Nove bolnice u sklopu Opće bolnice Bjelovar jedan od glavnih potencijala za povećanje kvalitete i poboljšanje dostupnosti zdravstvenih usluga u Županiji. Također, mogućnosti za daljnji razvoj zdravstva ali i zdravstvenog turizma u Županiji, po kojoj bi Županija mogla biti u znatno većoj mjeri prepoznata u RH i šire, ima Specijalna bolnica za rehabilitaciju Daruvarske toplice. Važno je i to što u Županiji postoji visoka razina svijesti o značaju zdravog življenja i usvajanja zdravih životnih navika kod svih generacija.

Kada je riječ o organizacijama civilnog društva (OCD) i njihovom mogućem budućem doprinosu sveukupnom razvoju Županije i lokalnih zajednica, vidljivo je da se njihov razvojni potencijal zasniva na dosadašnjem iskustvu, stečenom znanju, vještinama i umreženosti za pripremu i provedbu razvojnih projekata.

4.2.2. Odgoj, obrazovanje, znanost, kultura i sport

U području predškolskog odgoja potencijal za budući razvoj predstavlja dosadašnja realizacija i spremnost za nastavak poboljšanja prostornih kapaciteta putem ulaganja u sanacije i rekonstrukcije te opremanje predškolskih objekata.

Provode se kontinuirana ulaganja u osnovnoškolske i srednjoškolske objekte te sportske dvorane, što je preduvjet da se osiguraju visoki obrazovni standardi i dobri uvjeti za rad u svim školama.

Važan potencijal je uspostavljena specijalizacija i profiliranje strukovnih škola kao i mogućnosti da se kroz povećanje stipendiranja učenika deficitarnih zanimanja doprinese poboljšanju ljudskih potencijala u Županiji. Tu su i mogućnosti da se boljim i učinkovitijim povezivanjem obrazovnog sustava i poduzetnika osigura brži razvoj i povećanje konkurentnosti županijskog gospodarstva. U prilog tome ide činjenica da je već sada u Županiji osigurana visoka zapošljivost diplomiranih studenata u STEM područjima. Slijedom postignutih rezultata, Veleučilište u Bjelovaru svakako treba istaknuti kao razvojni potencijal.

U kulturi, bogata materijalna i nematerijalna kulturna baština, mnogobrojna kulturna dobra i manifestacije koje čuvaju običaje, tradiciju, način života, njeguju i promiču identitet lokalnih zajednica i Županije, predstavljaju potencijal za daljnji društveni razvoj, kvalitetu življenja ali i za gospodarstvo i to poglavito kroz gospodarsko korištenje kulturne baštine te razvoj turizma.

Daljnji razvoj sporta u Županiji zasniva se na mogućnostima koje pruža integrirani pristup povezivanju sportskih aktivnosti s obrazovanjem, turizmom i kulturom te promocija i poticanje zdravog načina življenja.

4.2.3. Gospodarstvo

Gospodarstvo Županije ima značajan potencijal u nastavku rasta dvije najvažnije gospodarske grane, poljoprivredi i prerađivačkoj industriji. U poljoprivredi, znatne su mogućnosti povećanja proizvodnje u ekološkoj poljoprivredi, što uključuje povećanje broja ekoloških proizvođača i prerađivača te poljoprivrednih površina pod ekološkom proizvodnjom. Uz pomoć financiranja iz fondova EU te nadležnih savjetodavnih službi i drugih potpornih organizacija poljoprivredni proizvođači imaju priliku ostvariti visoke standarde u području zdravlja, okoliša i dobrobiti životinja pri proizvodnji ekoloških proizvoda, a time i visokoj kvaliteti tih proizvoda i zadovoljavanje brzo rastuće potražnje. U prerađivačkoj industriji najveći potencijali rasta su prije svega vezani za određene segmente drvne i metalprerađivačke industrije u kojima se ostvaruje viša razina dodane vrijednosti poput

proizvodnje poljoprivrednih vozila te namještaja. Brojni geotermalni izvori kao i činjenica da je županija prva u Hrvatskoj u kojoj je puštena u rad komercijalna geotermalna elektrana predstavlja priliku da se županija dugoročno pozicionira kao ključna regija za geotermalnu energiju u Hrvatskoj. Znatne mogućnosti razvoja županijskog gospodarstva pruža i turistički sektor i to prije svega u području selektivnih oblika turizma u kojima županija ima kvalitetne prirodne preduvjete kao što su ruralni, gastro, sportski, lovno-ribolovni, zdravstveni i dr.

Županija ima razvijen sustav poduzetničke potporne infrastrukture, poduzetničkih zona i potpornih institucija što je ključan uvjet za jačanje kulture poduzetništva, zatim za osnaživanje položaja županije kao poželjne ulagačke destinacije te za poboljšanje povezanosti poduzetnika s javnim sektorom, obrazovno-znanstvenim i civilnim sektorom.

Jačanje strukovnog obrazovanja, između ostaloga i kroz ulaganja u regionalni centar kompetentnosti u području medicine, dobar su pokazatelj postojanja motiviranosti i kapaciteta u obrazovnom sektoru za snažniju prilagodbu potrebama gospodarstva, što u konačnici jača potencijale razvoja samog gospodarstva.

4.2.4. Okoliš, infrastruktura, promet i prostorni razvoj

Očuvana bogata prirodna baština i zaštićeni dijelovi prirode predstavljaju važan potencijal za razvoj županije. Uz povećanje kvalitete života, značajan je i potencijal za razvoj ekološke poljoprivrede i održivog turizma. Daljnji razvoj vodne infrastrukture u Županiji temelji se na daljnjem porastu broja priključenih stanovnika na sustav javne vodoopskrbe, na poboljšanju sustava odvodnje otpadnih i oborinskih voda te pročišćavanja voda u gradovima.

Potencijali u energetske sektoru su u daljnjem poticanju provedbe energetske učinkovitosti u javnim zgradama i kućanstvima, korištenju obnovljivih izvora energije te u resursima za daljnju izgradnju solarnih, bioplinskih, geotermalnih elektrana te elektrana na šumsku biomasu. U tijeku su istraživanja izvora nafte i plina, što bi također moglo doprinijeti razvoju Županije.

Masterplan prometnog sustava Županije je u izradi. Kao važan potencijal ocjenjuje se izgradnja nove željezničke pruge Sveti Ivan Žabno - Gradec kojom se poboljšava povezanost Županije sa Zagrebom i nacionalnom željezničkom mrežom, osiguravajući brži i kvalitetniji prijevoz robe i putnika. Također, za unapređivanje prometa važan je i nastavak uređivanja cestovne infrastrukture, uključivo i one za biciklistički promet te održavanje i daljnje poboljšavanje pokrivenosti Županije autobusnim linijama. Tu su i mogućnosti nastavka izgradnje županijske infrastrukture za električna vozila. Posebno je važan potencijal za razvoj Županije i provedbu programa digitalne transformacije te izgradnja internetske širokopojasne infrastrukture.

5. PRIORITETI DJELOVANJA U PODRUČJU NADLEŽNOSTI BJELOVARSKO-BILOGORSKE ŽUPANIJE S OBRAZLOŽENJEM NJIHOVA ODABIRA

PRIORITET 1: Razvoj inovativnog i održivog gospodarstva

Posebni cilj 1.1. Razvoj povoljnog poslovnog okruženja

Bjelovarsko-bilogorska županija jedna je od županija koja najviše zaostaje u odnosu na RH prosjek zbog čega je potrebno kontinuirano unapređivati poslovno okruženje te osnaživati aktivnosti za privlačenje stranih ulaganja. Prednost Bjelovarsko-bilogorske županije je razvijen sustav poduzetničke potporne infrastrukture i potpornih institucija koje je potrebno dodatno ojačati kako bi se ispunili svi potencijali Bjelovarsko-bilogorske županije.

Cilj posebnog cilja 1.1. Razvoj povoljnog poslovnog okruženja je stvaranje poslovnog okruženja s razvijenom infrastrukturom te snažnim kapacitetima potpornih institucija koje će dovesti do rasta gospodarstva Bjelovarsko-bilogorske županije, kao i povećati ulaganja u županijsko gospodarstvo.

Posebni cilj ostvarit će se provedbom mjera koje se odnose na razvoj poslovne infrastrukture, jačanje kapaciteta poslovnih potpornih institucija te promociju i brendiranje županijskog gospodarstva i privlačenje ulaganja.

Posebni cilj 1.2. Poboljšanje konkurentnosti gospodarstva

Gospodarstvo Bjelovarsko-bilogorske županije karakterizira zaostajanje u odnosu na prosjek RH te dominacija djelatnosti niske dodane vrijednosti poput prerađivačke industrije i poljoprivrede. Provođenjem mjera u okviru posebnog cilja potaknut će se razvoj inovativnog i konkurentnog gospodarstva Županije.

Cilj posebnog cilja 1.2. poboljšanje konkurentnosti gospodarstva stvaranje je inovativnog, izvozno orijentiranog gospodarstva u kojem su sve komparativne prednosti Županije iskorištene te se svi dostupni gospodarski resursi učinkovito koriste.

Posebni cilj će se ostvariti provođenjem mjera koje se odnose na razvoj inovativnog i izvozno orijentiranog gospodarstva, poticanje održivog i energetski učinkovitog gospodarstva te razvoj turističke infrastrukture i selektivnih oblika turizma.

Posebni cilj 1.3. Održiva proizvodnja i prerada hrane

Sektor poljoprivrede najvažnija je gospodarska grana Bjelovarsko-bilogorske županije koja bilježi sve bolje rezultate, posebno u izvozu. Županija je jedna od vodećih županija RH u pogledu uzgoja stoke, proizvodnje mlijeka i ribnjačarstvu, a karakterizira je i porast broja ekoloških proizvođača i prerađivača, dok sve bolji rezultati u prerađivačkoj industriji ukazuju

na sve veću konkurentnost poduzetnika. Provedbom posebnog cilja 1.3. Održiva proizvodnja i prerada hrane BBŽ još će više povećati svoju konkurentnost u ovom sektoru.

Cilj posebnog cilja 1.3. Održiva proizvodnja i prerada hrane je iskoristiti prirodne potencijale Bjelovarsko-bilogorske županije u proizvodnji i preradi hrane te osigurati veću konkurentnost i održivost u području proizvodnje i prerade hrane.

Posebni cilj će se ostvariti provedbom mjera koje se odnose na poboljšanje konkurentnosti poljoprivredne proizvodnje, poticanje održivog poslovanja u proizvodnji i preradi hrane te povezivanje poljoprivrednih proizvođača i jačanje vještina za primjenu novih tehnologija.

Posebni cilj 1.4. Podizanje razine obrazovanja u funkciji gospodarskog razvoja u Županiji

Potencijal Bjelovarsko-bilogorske županije za podizanje razine obrazovanja leži u dosadašnjem razvoju, ulaganjima u sanacije i rekonstrukcije, dobrom stanju informacijsko-komunikacijske opreme u većini osnovnih škola, kao i uspostavljenoj specijalizaciji i profiliranju strukovnih škola. Provedbom ovog cilja doći će do nastavka kvalitetnog i suvremenog izvođenja nastave što će dovesti do daljnjeg podizanja razine obrazovanja.

Cilj posebnog cilja 1.4. Podizanje razine obrazovanja u funkciji gospodarskog razvoja u Županiji je promicanje važnosti obrazovanja, povećanje ulaganja u unapređenje sustava znanosti i obrazovanja, kao i pružanje jednakih šansi za obrazovanje budući da ono predstavlja izuzetno bitan faktor u razvoju gospodarstva Bjelovarsko-bilogorske županije.

Posebni cilj ostvarit će se provedbom mjera koje se odnose na unaprjeđenje razvoja cjelokupnog sustava obrazovanja uz razvoj novih obrazovnih programa te ulaganja u usavršavanje nastavnika i ulaganja u obrazovnu infrastrukturu te opremanje obrazovnih institucija.

PRIORITET 2: Podizanje kvalitete života na području cijele županije

Posebni cilj 2.1. Demografski razvoj Županije

Bjelovarsko-bilogorska županija suočena je s dugotrajnim negativnim demografskim kretanjima koja zahtijevaju sustavnu i učinkovitu provedbu demografskih politika kako bi se ublažilo i zaustavilo smanjenje broja stanovnika te potaknulo doseljavanje, posebno mladih i obrazovanih obitelji.

Cilj posebnog cilja 2.1. Demografski razvoj Županije smanjenje je negativnog demografskog trenda na području BBŽ provođenjem populacijskih odnosno pronatalitetnih politika te politika koje za cilj imaju smanjenje iseljavanja, posebno mladih stanovnika Županije.

Posebni cilj provest će se provedbom mjera koje se odnose na smanjivanje negativnih demografskih trendova putem različitih potpora, odnosno provođenjem pronatalitetne politike

te osnaživanjem ulaganja u stanogradnju, infrastrukturu i programe za mlade s ciljem zadržavanja mladih u Županiji.

Posebni cilj 2.2. Unaprjeđenje usluga zdravstvene i socijalne skrbi

Bjelovarsko-bilogorska županija ima velike potencijale za podizanje kvalitete i poboljšanje dostupnosti zdravstvenog sustava, a karakterizira je i visoka razina svijesti o značaju zdravog življenja i usvajanja zdravih životnih navika. Također, u Županiji je prisutna i visoka razina kvalitete življenja starije populacije i osoba s posebnim potrebama, a provedbom mjera u okviru ovog posebnog cilja doći će do ostvarivanja potencijala sustava zdravstvene i socijalne skrbi.

Cilj posebnog cilja 2.2. Unaprjeđenje usluga zdravstvene i socijalne skrbi poboljšanje je dostupnosti i kvalitete zdravstvenih i socijalnih usluga na području Bjelovarsko-bilogorske županije.

Posebni cilj ostvarit će se provedbom mjera koje se odnose na pružanje kvalitetnijih usluga u zdravstvenom sustavu, intenzivnije ulaganje u kapacitete, kadrove i opremljenost zdravstvenih ustanova, ulaganje u zdravstvenu zaštitu djece te podizanje kvalitete sustava socijalne skrbi ulaganjem u infrastrukturu, jačanjem kapaciteta i osnaživanjem kadrova u ustanovama za starije i nemoćne, kao i u ustanovama za djecu i osobe s teškoćama u razvoju.

Posebni cilj 2.3. Snažnija ulaganja u razvoj kulture, sporta i organizacija civilnog društva (OCD)

Bjelovarsko-bilogorska županija bogata je materijalnom i nematerijalnom kulturnom baštinom, kao i kulturnim dobrima i manifestacijama koje njeguju tradiciju, običaje, način života, identitet lokalnih zajednica i Županije. Također, na području Županije djeluju brojne organizacije civilnog društva, kako u kulturi, tako i primjerice u sportu, čija je važnost također prepoznata u Županiji. Provedbom mjera u okviru ovog posebnog cilja iskoristit će se svi potencijali koje kultura, sport i OCD-ovi na području BBŽ imaju.

Cilj posebnog cilja 2.3. Snažnija ulaganja u razvoj kulture, sporta i organizacija civilnog društva (OCD) je dodatno povećanje kvalitete života stanovnika Bjelovarsko-bilogorske županije razvojem potencijala koji postoji na području BBŽ koja je bogata materijalnom i nematerijalnom kulturnom baštinom, ali i jačanjem udruga civilnog društva te uloge sporta za sve dobne skupine s posebnim naglaskom djecu.

Posebni cilj ostvarit će se provedbom mjera koje se odnose na razvoj segmenta kulture te održivo korištenje kulturne baštine, podizanje svijesti o važnosti OCD-a i društvenog poduzetništva za razvoj Županije te razvoj sportske infrastrukture te promociju sporta i zdravih životnih navika.

PRIORITET 3: Zelena i digitalna tranzicija

Posebni cilj 3.1. Jačanje energetske tranzicije

Energetska tranzicija predstavlja povećanje energetske učinkovitosti, razvoj kvalitetnog tržišta energije, povećanje korištenja obnovljivih izvora energije, povećanje kvalitete gospodarenja energijom, kontinuirani tehnološki napredak te kontinuirano povećanje obrazovanja i informiranosti građana i gospodarstva. Bjelovarsko-bilogorska županija ima veliki potencijal u provedbi energetske tranzicije u resursima za daljnju izgradnju solarnih, bioplinskih, geotermalnih elektrana te elektrana na šumsku biomasu.

Posebni cilj 3.1. Jačanje energetske tranzicije ima za cilj uvođenje održivog i zelenog poslovanja prelaskom na čistu energiju, poticanjem zelenih i plavih ulaganja, digitalizacijom te očuvanjem i obnovom ekosustava i raznolikosti.

Posebni cilj će se ostvariti provedbom mjera koje se odnose na jačanje strateškog energetskog planiranja, porast proizvodnje energije iz obnovljivih izvora te smanjenje potrošnje energije u zgradarstvu, prometu i javnoj rasvjeti.

Posebni cilj 3.2. Razvoj okolišne infrastrukture

Bjelovarsko-bilogorska županija ima relativno zadovoljavajuću razinu javne infrastrukture koju karakterizira poticanje kružnog gospodarstva, porast broja kućanstava priključenih na sustav javne vodoopskrbe te proširenje sustava odvodnje otpadnih i oborinskih voda, ali i niska razina korištenja javne vodoopskrbe, nedovoljna pokrivenost stanovništva sustavom odvodnje otpadnih voda te nedovoljan broj uređaja za pročišćavanje otpadnih voda. Provedbom mjera u okviru ovog posebnog cilja poboljšat će se kvaliteta javne infrastrukture vezane za odlaganje otpada, vodoopskrbu i odvodnju te zaštitu od poplava.

Posebni cilj 3.2. Razvoj okolišne infrastrukture omogućuje uspostavu kvalitetnije javne infrastrukture koja vodi poboljšanju kvalitete života.

Posebni cilj će se ostvariti provedbom mjera koje se odnose na uređenje sustava gospodarenja otpadom, unaprjeđenje sustava vodovoda i odvodnje te unaprjeđenje sustava zaštite od poplava.

Posebni cilj 3.3. Jačanje integriranog prometa

Bjelovarsko-bilogorska županija, zahvaljujući svom geografskom položaju, relativno je prometno izolirana budući da se nalazi na periferiji glavnih prometnih koridora, a izolaciju dodatno naglašava stanje i loša povezanost cesta na području Županije. Također, Bjelovarsko-bilogorska županija jedna je od hrvatskih županija s najslabije razvijenom mrežnom infrastrukturom i dostupnosti Interneta. Ovim posebnim ciljem poboljšat će se infrastrukturna mreža prometnica te mrežna infrastruktura na području Županije čime će se povećati kvaliteta života stanovnika te smanjiti utjecaj perifernog položaja Županije.

Cilj posebnog cilja 3.3. Jačanje integriranog prometa poboljšanje je prometne infrastrukture i infrastrukture i dostupnosti širokopojasnog Interneta što će rezultirati poboljšanjem kvalitete života stanovnika Županije.

Posebni cilj ostvarit će se provedbom mjera vezanih za poboljšanje prometne infrastrukture te poboljšanje infrastrukture i dostupnosti širokopojasnog Interneta.

Posebni cilj 3.4. Očuvanje prirodne baštine

Bjelovarsko-bilogorska županija odlikuje se izrazito očuvanom i bogatom prirodnom baštinom i zaštićenim dijelovima prirode. Osim toga, Županiju karakterizira čist zrak, I. kategorije, bez velikih onečišćivača na području Županije. Unatoč navedenom, prirodna baština BBŽ nije prepoznata do kraja kao veliki potencijal te se monitoring tla ne provodi, a površinske vode su u izrazito lošem ekološkom stanju.

Posebni cilj 3.4. Očuvanje prirodne baštine ostvaruje se kroz valorizaciju iste u županijskoj razvojnoj politici kao čimbenika svekolikog razvoja te ostvarivanje potencijala koji očuvana prirodna baština predstavlja za kvalitetu života, ali i razvoj ekološke poljoprivrede i turizma.

Posebni cilj ostvarit će se provedbom mjera koje se odnose na porast ulaganja u očuvanje i održivo korištenje prirodnih resursa te osnaživanje integriranog pristupa i participativnog upravljanja prirodnim resursima.

PRIORITET 4 Kvalitetno upravljanje Županijom

Posebni cilj 4.1. Osnaživanje ljudskih potencijala i suradnje

Posebnim ciljem 4.1. potencijali koji proizlaze iz dosadašnjih iskustava dovest će do kvalitetnijeg upravljanja Županijom.

Cilj posebnog cilja 4.1. Osnaživanje ljudskih potencijala i suradnje je dodatno jačanje ljudskih resursa koji predstavljaju razvojni potencijal za zeleni rast i razvoj te digitalnu transformaciju. Nadalje, cilj posebnog cilja je iskoristiti mogućnosti koje pruža suradnja županijske uprave sa županijskom razvojnom agencijom i organizacijama civilnog društva.

Posebni cilj ostvarit će se provedbom mjera koje se odnose na ulaganje u razvoj kapaciteta za kvalitetno i participativno upravljanje, uspješnu pripremu i provedbu razvojnih projekata i programa te vrednovanje realizacije razvojnih programa i osnaživanje suradnje tijela na lokalnoj i županijskoj razini, kao i međužupanijske suradnje na strateškim projektima.

Posebni cilj 4.2. Jačanje sustava prostornog planiranja i zaštite na području Županije

Prostorno planiranje i strateški dokumenti imaju važnu ulogu u razvoju Bjelovarsko-bilogorske županije. Provođenjem ovog posebnog cilja dat će se veća važnost izradi, ali i provedbi prostornih planova i strateških dokumenata.

Cilj posebnog cilja 4.2. Jačanje sustava prostornog planiranja i zaštite na području Županije ravnomjeran je razvoj svih dijelova BBŽ te prevencija i osiguranje pravovremene reakcije za djelovanje u kriznim situacijama.

Posebni cilj ostvarit će se provedbom mjera koje se odnose na osnaživanje djelotvornog i učinkovitog upravljanja s posebnim naglaskom na razvoju najmanje razvijenih ruralnih područja te kvalitetnom upravljanju imovinom, jačanjem ljudskih potencijala za potrebe kvalitetnog prostornog planiranja te ulaganjem u razvoj sustava za djelovanje u kriznim situacijama.

6. MJERE ZA PROVEDBU ODABRANIH POSEBNIH CILJEVA S KLJUČNIM AKTIVNOSTIMA I PRIPADAJUĆIM POKAZATELJIMA REZULTATA

Tijekom mandatnog razdoblja Bjelovarsko-bilogorska županija provodit će 14 mjera unutar kojih su definirane aktivnosti i pokazatelji rezultata s utvrđenim polazišnim i ciljnim vrijednostima;

- ✓ Mjera 1. Uređenje naselja i stanovanje
- ✓ Mjera 2. Prostorno i urbanističko planiranje
- ✓ Mjera 3. Komunalno gospodarstvo
- ✓ Mjera 4. Odgoj i obrazovanje
- ✓ Mjera 5. Briga o djeci
- ✓ Mjera 6. Socijalna skrb
- ✓ Mjera 7. Primarna zdravstvena zaštita
- ✓ Mjera 8. Kultura, tjelesna kultura i sport
- ✓ Mjera 9. Zaštita i unaprjeđenje prirodnog okoliša
- ✓ Mjera 10. Protupožarna i civilna zaštita
- ✓ Mjera 11. Promet i održavanje javnih prometnica
- ✓ Mjera 12. Gospodarski razvoj
- ✓ Mjera 13. Lokalna uprava i administracija
- ✓ Mjera 14. Demografija

Sve definirane mjere i aktivnosti povezane su s proračunom županije.

✓ Mjera 1. Uređenje naselja i stanovanje

Mjera uređenje naselja i stanovanje obuhvaća energetska učinkovitost građevina, stvaranje i održavanje životne sredine koja je funkcionalno i estetski uravnotežena, sigurna i ugodna te služi potrebama svojih korisnika. Odnosi se i na učinkovito upravljanje prostorima u vlasništvu JP(R)S kao i na poticanje korištenja obnovljivih izvora energije.

Aktivnost/projekt	Nadležnost / odgovornost za provedbu mjere	Pokazatelj rezultata	Polazišna vrijednost (2021.)	Ciljna vrijednost (2025.)
1.1. unaprjeđenje i energetska obnova objekata javne namjene	Upravni odjel za društvene djelatnosti i obrazovanje	Broj energetske obnovljenih objekata OŠ	33	53
	Upravni odjel za zdravstvo, demografiju	Broj energetske obnovljenih objekata SŠ	3	7

	i mlade	Broj energetski obnovljenih objekata Doma zdravlja BBŽ	0	5
--	---------	--	---	---

✓ Mjera 2.: Prostorno i urbanističko planiranje

Mjera Prostorno i urbanističko odnosi se na urbanističko planiranje, okolinsko planiranje te regionalno planiranje. Pod ovu mjeru spada i planiranje urbanih područja, planiranja transporta, infrastrukture, distribucijskih mreža, komunikacijskih mreža i drugih elemenata potrebnih za funkcioniranje cjelokupnog područja.

Aktivnost/projekt	Nadležnost / odgovornost za provedbu mjere	Pokazatelj rezultata	Polazišna vrijednost (2021.)	Ciljna vrijednost (2025.)
2.1 Aktivnosti vezane za prostorno planiranje	Upravni odjel za prostorno uređenje, gradnju, zaštitu okoliša i zaštitu prirode	Izmjene Prostornog plana Bjelovarsko-bilogorske županije	5	6
		broj izdanih lokacijskih dozvola	67	100
		broj izdanih građevinskih dozvola	1441	1850
		broj izdanih uporabnih dozvola	514	800

✓ Mjera 3.: Komunalno gospodarstvo

Provedbom mjera koje se odnose na uređenje sustava gospodarenja otpadom, unaprjeđenje sustava vodovoda i odvodnje te unaprjeđenje sustava zaštite od poplava unaprijediti će se sustav okolišne infrastrukture koja vodi poboljšanju kvalitete života.

Aktivnost/projekt	Nadležnost / odgovornost za provedbu mjere	Pokazatelj rezultata	Polazišna vrijednost (2021.)	Ciljna vrijednost (2025.)
3.1. Aktivnosti vezane za izgradnju i održavanje komunalne infrastrukture	Upravni odjel za gospodarski razvoj i	pokrivenost županije vodoopskrbnom mrežom	85%	95%

3.2. razvoj i unaprjeđenje različitih infrastrukturnih sustava	komunalne djelatnosti Upravni odjel za prostorno uređenje, gradnju, zaštitu okoliša i zaštitu prirode	broj aglomeracija	1	3
--	--	-------------------	---	---

✓ Mjera 4.: Odgoj i obrazovanje

Svrha provedbe mjere je unaprjeđenje razvoja cjelokupnog sustava obrazovanja uz razvoj novih obrazovnih programa te ulaganja u usavršavanje nastavnika i ulaganja u obrazovnu infrastrukturu te opremanje obrazovnih institucija.

Program obrazovanja obuhvaća aktivnosti redovne djelatnosti osnovnih i srednjih škola kao i projekte koji se provode.

U mandatnom razdoblju planirani su projekti izgradnje Područne škole Čazma, Područne škole Predavac, dovršetak izgradnje i opremanje zgrade Glazbene škole V. Lisinskog u Bjelovaru, dovršetak izgradnje školsko-sportske dvorane u Hercegovcu i Velikoj Pisanici, dogradnju i uspostavu RKC i RCK 2 Medicinske škole Bjelovar, izgradnju školsko-sportske dvorane Gimnazije Bjelovar te izgradnju učeničkog doma u Daruvaru.

Aktivnost/projekt	Nadležnost / odgovornost za provedbu mjere	Pokazatelj rezultata	Polazišna vrijednost (2021.)	Ciljna vrijednost (2025.)
4.1. aktivnosti vezane za odgoj, obrazovanje i tehničku kulturu,	Upravni odjel za društvene djelatnosti i obrazovanje	broj rekonstruiranih/ adaptiranih objekata odgojno-obrazovnih ustanova	28	40
4.2. redovna djelatnost osnovnih škola,		ukupan broj učenika	12419	12419
4.3. redovna ulaganja u objekte osnovnoškolskih i srednjoškolskih obrazovnih ustanova,		broj učenika kojih pohađaju jednosmjensku nastavu	6710	12419
4.4. unaprjeđenje uvjeta za obrazovanje		broj novoizgrađenih RCK	0	1
4.5. dodjela stipendija				

PLANIRANI INVESTICIJSKI PROJEKTI:

PC 4. Podizanje razine obrazovanja u funkciji gospodarskog razvoja u Županiji		
Strateški projekt: OŠ Rovišće, PŠ Predavac -Izgradnja nove područne škole i jednodjelne dvorane		
	Cilj projekta je izgradnja nove područne škole i jednodjelne dvorane u svrhu uvođenja jednosmjenske nastave.	
	Nositelj: Bjelovarsko-bilogorska županija	Lokacija: Rovišće- Predavac
	Datum početka provedbe: 2022.	Datum završetka provedbe: 2025.
	Ukupna procijenjena vrijednost projekta: 19.500.000, 00 kn	
	Planirani izvori financiranja: NPOO, JLP(R)S	

PC 4. Podizanje razine obrazovanja u funkciji gospodarskog razvoja u Županiji		
Strateški projekt: OŠ Čazma - Izgradnja škole		
	Cilj projekta je izgradnja nove područne škole u svrhu uvođenja jednosmjenske nastave.	
	Nositelj: Bjelovarsko-bilogorska županija	Lokacija: Čazma
	Datum početka provedbe: 2022.	Datum završetka provedbe: 2025.
	Ukupna procijenjena vrijednost projekta: 9.600.000,00 kn	
	Planirani izvori financiranja: NPOO, JLP(R)S	

PC 4. Podizanje razine obrazovanja u funkciji gospodarskog razvoja u Županiji		
Strateški projekt: Izgradnja školsko-sportske dvorane Gimnazije Bjelovar		
	Cilj projekta je izgradnja školsko-sportske dvorane Gimnazije Bjelovar kako bi se učenicima poboljšala dostupnost izvedbe tjelesne i zdravstvene kulture i optimizirali troškovi.	
	Nositelj: Bjelovarsko-bilogorska županija	Lokacija: Bjelovar
	Datum početka provedbe: 2022.	Datum završetka provedbe: 2025.
	Ukupna procijenjena vrijednost projekta: 8.127.000,00 kn	
	Planirani izvori financiranja: NPOO, JLP(R)S	

✓ Mjera 5.: Briga o djeci

U sklopu Mjere Briga o djeci kontinuirano se provode aktivnosti i projekti kao što su sufinanciranje prehrane učenika, besplatno ljetovanje djece te projekt pomoćnici u nastavi.

Aktivnost/projekt	Nadležnost / odgovornost za provedbu mjere	Pokazatelj rezultata	Polazišna vrijednost (2021.)	Ciljna vrijednost (2025.)
5.1. unaprjeđenje uvjeta za obrazovanje	Upravni odjel za društvene djelatnosti i obrazovanje	broj učenika koji primaju subvencije za prehranu	1519	1600
		pomoćnici u nastavi	51	51

✓ Mjera 6.: Socijalna skrb

Provedba navedene Mjere doprinosi unaprjeđenju usluga socijalne skrbi s ciljem poboljšanja dostupnosti i kvalitete socijalnih usluga na području Bjelovarsko-bilogorske županije.

Podizanje kvalitete sustava socijalne skrbi ulaganjem u infrastrukturu, jačanjem kapaciteta, osnaživanjem kadrova u ustanovama za starije i nemoćne, kao i u ustanovama za djecu i osobe s teškoćama u razvoju te partnerskim sudjelovanjem županije u projektima.

Aktivnost/projekt	Nadležnost / odgovornost za provedbu mjere	Pokazatelj rezultata	Polazišna vrijednost (2021.)	Ciljna vrijednost (2025.)
6.1. aktivnosti vezane za pružanje socijalne skrbi osjetljivim skupinama	Upravni odjel za društvene djelatnosti i obrazovanje	broj krajnjih korisnika projekta „Pletenica života“ – pripadnika skupine starih/nemoćnih	135	135

✓ Mjera 7.: Primarna zdravstvena zaštita

Provedbom navedene Mjere doprinosi se pružanju kvalitetnijih usluga u zdravstvenom sustavu te intenzivnijem ulaganju u kapacitete, kadrove i opremljenost zdravstvenih ustanova.

Aktivnost/projekt	Nadležnost / odgovornost za provedbu mjere	Pokazatelj rezultata	Polazišna vrijednost (2021.)	Ciljna vrijednost (2025.)
7.1 aktivnosti vezane za zaštitu i unaprjeđenje zdravlja građana,	Upravni odjel za zdravstvo, demografiju i mlade	broj sudionika preventivnih programa	20.000	23.000
7.2. poboljšanje sustava pružanja javnih zdravstvenih usluga,		broj obnovljenih objekata javnih zdravstvenih ustanova	0	5
7.3. unaprjeđenje dostupnosti usluga zdravstvene zaštite,		broj liječnika subvencioniranih od strane BBŽ	25	40
7.4. poboljšanje opremljenosti i unaprjeđivanje uvjeta za pružanje zdravstvenih usluga,				
7.5. unaprjeđenje kvalitete zdravstvenih usluga				

PLANIRANI INVESTICIJSKI PROJEKTI:

PC 6. Unaprjeđenje usluga zdravstvene i socijalne skrbi	
Strateški projekt: Opremanje i prenamjena prostora Opće bolnice Bjelovar	
Strateškim projektom „Opremanje i prenamjena prostora Opće bolnice Bjelovar“ predviđeno je opremanje zgrade nove bolnice u Županiji i stavljanje u funkciju starog dijela bolnice s ciljem unapređenja kvalitete i učinkovitosti pružanja bolničkih usluga, povećanja dostupnosti zdravstvenih usluga te povećanja djelotvornosti i racionalizacije troškova poslovanja.	
Nositelj: Bjelovarsko-bilogorska županija	Lokacija: Bjelovar
Datum početka provedbe: 2022.	Datum završetka provedbe: 2027.
Ukupna procijenjena vrijednost projekta: 800.000.000,00 kn	
Planirani izvori financiranja: JLP(R)S uz sufinanciranje iz fonda Europske unije, Razvojni sporazum Sjever	

PC 2. Poboljšanje konkurentnosti gospodarstva	
Strateški projekt: Daruvarske toplice - razvoj posebnog oblika zdravstvenog turizma kroz dogradnju i uvođenje novih sadržaja	

	Ovim je strateškim projektom predviđeno proširenje smještajnih kapaciteta zdravstveno-lječilišnog kompleksa DT, uz kompletnu obnovu postojeće infrastrukture lječilišnog hotela Termal, prilagodbu osobama smanjene pokretljivosti, povećanje energetske učinkovitosti, informatizaciju poslovanja, obnovu i izgradnju potrebne infrastrukture za daljnji razvoj posebnih oblika turizma te obnovu zaštićenog pejzažnog perivoja.	
	Nositelj: Bjelovarsko-bilogorska županija	Lokacija: Daruvar
	Datum početka provedbe: 2022.	Datum završetka provedbe: 2025.
	Ukupna procijenjena vrijednost projekta: 380.000.000,00 kn	
	Planirani izvori financiranja: JLP(R)S uz sufinanciranje iz fonda Europske unije, Razvojni sporazum Sjever, Daruvarske toplice - specijalna bolnica za medicinsku rehabilitaciju	

✓ Mjera 8.: Kultura, tjelesna kultura i sport

Ulaganja u razvoj kulture, sporta i organizacija civilnog društva (OCD) te razvoj potencijala materijalne i nematerijalne kulturne baštine dodatno povećava kvalitetu života stanovnika Bjelovarsko-bilogorske županije. Razvoj segmenta kulture te održivo korištenje kulturne baštine, podizanje svijesti o važnosti OCD-a i društvenog poduzetništva za razvoj Županije te razvoj sportske infrastrukture i promociju sporta i zdravih životnih navika.

Aktivnost/projekt	Nadležnost / odgovornost za provedbu mjere	Pokazatelj rezultata	Polazišna vrijednost (2021.)	Ciljna vrijednost (2025.)
8.1. aktivnosti vezane za razvoj kulture te tjelesne kulture i sporta,	Upravni odjel za društvene djelatnosti i obrazovanje	broj obnovljenih objekata kulturne baštine/kulturno-povijesnih spomenika	22	40
8.2. promicanje kulture i kulturnih sadržaja,		broj organiziranih kulturnih manifestacija i događaja promicanja kulture	33	50
8.3. poticanje razvoja sporta i rekreacije,		broj rekonstruiranih sportskih objekata	0	3
8.4. ulaganja u zaštitu kulturne baštine te očuvanje i promociju kult. i povijesnih vrijednosti i sl.				

✓ Mjera 9.: Zaštita i unaprjeđenje prirodnog okoliša

Provedbom navedene mjere želi se doprinijeti porastu ulaganja u očuvanje i održivo korištenje prirodnih resursa te osnaživanju integriranog pristupa i participativnog upravljanja prirodnim resursima. Optimalno korištenje okolišnih resursa vodeći računa o zaštiti prirodne baštine i bioraznolikosti.

Aktivnost/projekt	Nadležnost / odgovornost za provedbu mjere	Pokazatelj rezultata	Polazišna vrijednost (2021.)	Ciljna vrijednost (2025.)
9.1. aktivnosti vezane za zaštitu prirode, 9.2. očuvanje i unaprjeđenje kvalitete okoliša, 9.3 ulaganja u očuvanje okoliša i prirodne baštine	Upravni odjel za gospodarski razvoj i komunalne djelatnosti Upravni odjel za prostorno uređenje, gradnju, zaštitu okoliša i zaštitu prirode	stopa sakupljenog biorazgradivog otpada	4%	40%
		stopa odvojeno sakupljenog komunalnog otpada	12%	55%
		stopa odloženog komunalnog otpada na odlagalištima	90%	25%

✓ Mjera 10.: Protupožarna i civilna zaštita

Jačanje sustava prostornog planiranja i zaštite na području Županije ravnomjeran je razvoj svih dijelova BBŽ te prevencija i osiguranje pravovremene reakcije za djelovanje u kriznim situacijama.

Aktivnost/projekt	Nadležnost / odgovornost za provedbu mjere	Pokazatelj rezultata	Polazišna vrijednost (2021.)	Ciljna vrijednost (2025.)
10.1 Aktivnosti vezane za pružanje vatrogasne i civilne zaštite	Služba ureda Župana	broj profesionalnih vatrogasaca	118	122
10.2 organizacija i redovan rad sustava zaštite i spašavanja na području samoupravne jedinice i sl.		broj osposobljenih članova DVD-a	142	150

✓ **Mjera 11.: Promet i održavanje javnih prometnica**

Provedbom aktivnosti unutar planirane Mjere poboljšat će se infrastrukturna mreža prometnica na području Županije čime će se povećati kvaliteta života stanovnika te smanjiti utjecaj perifernog položaja Županije.

Aktivnost/projekt	Nadležnost / odgovornost za provedbu mjere	Pokazatelj rezultata	Polazišna vrijednost (2021.)	Ciljna vrijednost (2025.)
11.1. unaprjeđenje regionalne prometne povezanosti,	Upravni odjel za prostorno uređenje, gradnju, zaštitu okoliša i zaštitu prirode	km moderniziranih i saniranih županijskih cesta	400	425
11.2. unaprjeđenje i izgradnja prometne infrastrukture,		Masterplan prometnog sustava Bjelovarsko-bilogorske županije	0	1
11.3. razvoj i poboljšanje uvjeta za siguran promet,		Broj autobusnih linija u BBŽ	74	76
11.4. poticanje korištenja obnovljivih izvora energije u javnom i putničkom prijevozu i sl.				

✓ **Mjera 12.: Gospodarski razvoj**

Provođenjem aktivnosti unutar planirane želi se potaknut razvoj inovativnog, konkurentnog i održivog gospodarstva Županije te razvoj turističke infrastrukture i selektivnih oblika turizma.

Aktivnost/projekt	Nadležnost / odgovornost za provedbu mjere	Pokazatelj rezultata	Polazišna vrijednost (2021.)	Ciljna vrijednost (2025.)
12.1 aktivnosti vezane za poticanje razvoja poduzetništva i gospodarstva,	Upravni odjel za	Ukupan broj nezaposlenih	3259	3150
12.2. poticanje održivog				

razvoja turizma, 12.3. poboljšanje gospodarske konkurentnosti, 12.4. jačanje malog i srednjeg poduzetništva, 12.5. unaprjeđenje poduzetničkog okruženja, 12.6. razvoj i pružanje potpora poduzetničkim institucijama i pružanje potpora MSP, 12.7. poticanje kreativnih industrija, poticanje održivog razvoja poljoprivrede i ribarstva	gospodarski razvoj i komunalne djelatnosti	Ukupan broj poduzetnika	2152	2190
	Upravni odjel za poljoprivredu	Broj korisnika potpora u poljoprivredi	600	900

PLANIRANI INVESTICIJSKI PROJEKTI:

PC 1. Razvoj povoljnog poslovnog okruženja	
Strateški projekt: Revitalizacija prostora Bjelovarskog sajma	
Projektom je predviđeno uređenje sajamskog prostora, uređenje vanjskog i unutarnjeg izložbenog prostora i okoliša (konferencijske i prezentacijske dvorane, uredi, CO WORK prostori). Planirana je rekonstrukcija smještajnih kapaciteta za izlagače - hotel (dovršetak i proširenje), te adaptacija hidrantske mreže, uređenje parkirališnog prostora i prilaznih cesta.	
Nositelj: Bjelovarsko-bilogorska županija	Lokacija: Gudovac, Bjelovar
Datum početka provedbe: 2022.	Datum završetka provedbe: 2025.
Ukupna procijenjena vrijednost projekta: 250.000.000,00 kn	
Planirani izvori financiranja: JLP(R)S uz sufinanciranje iz fonda Europske unije, Razvojni sporazum Sjever	

PC 1. Razvoj inovativnog i održivog gospodarstva	
Strateški projekt: Biciklistička staza u koridoru nekadašnje pruge Bjelovar-Garešnica sa odvojcima za Grubišno Polje i Banovu Jarugu	
Ulaganje u javnu turističku infrastrukturu, odnosno izgradnja biciklističke staze s popratnim sadržajima dužine 80 km.	
Nositelj: Bjelovarsko-bilogorska županija	Lokacija: Bjelovarsko-bilogorska županija
Datum početka provedbe: 2022.	Datum završetka provedbe: 2024.
Ukupna procijenjena vrijednost projekta: 80.000.000,00 kn	
Planirani izvori financiranja: JLP(R)S, NPOO	

PC 2. Poboljšanje konkurentnosti gospodarstva	
Strateški projekt: Ekoturizam 360	
Projekt obuhvaća rekonstrukciju i dogradnju smještajnih kapaciteta, rekonstrukciju i izgradnju sportskih terena, izgradnju 4 interaktivno - kreativnih, posjetiteljskih centara te razvoj cikloturizma. Svrha projekta je razvoj eko turizma, širenje turističke ponude i smještajnih kapaciteta te očuvanje prirodne i kulturne baštine.	
Nositelj: Bjelovarsko-bilogorska županija	Lokacija: Bjelovarsko-bilogorska županija
Datum početka provedbe: 2023.	Datum završetka provedbe: 2027.
Ukupna procijenjena vrijednost projekta: 400.000.000,00 kn	
Planirani izvori financiranja: JLP(R)S uz sufinanciranje iz fonda Europske unije, Razvojni sporazum Sjever	

PC 3. Održiva proizvodnja i prerada hrane	
Strateški projekt: Regionalni distributivni centar	
Projektom je planirana izgradnja skladišnih kapaciteta za prihvata i skladištenje pokvarljivih proizvoda (predviđeno je 3.000 tona) te objekata za sortiranje, pakiranje i distribuciju čime će se uspostaviti zaokružen sustav koji proizvođačima omogućuje da budu konkurentni tijekom cijele godine te tako osiguraju opstanak domaće proizvodnje i povećanje dohotka.	
Nositelj: Bjelovarsko-bilogorska županija	Lokacija: Bjelovar
Datum početka provedbe: 2023.	Datum završetka provedbe: 2027.
Ukupna procijenjena vrijednost projekta: 170.000.000,00 kn	
Planirani izvori financiranja: JLP(R)S uz sufinanciranje iz fonda Europske unije, NPOO	

✓ **Mjera 13.: Lokalna uprava i administracija**

Provedbom aktivnosti unutar planirane Mjere želi se potaknuti kvalitetnije upravljanje Županijom.

Aktivnost/projekt	Nadležnost / odgovornost za provedbu mjere	Pokazatelj rezultata	Polazišna vrijednost (2021.)	Ciljna vrijednost (2025.)
13.1 aktivnosti vezane za redovnu djelatnost izvršnog tijela, predstavničkih tijela i upravnih tijela	Upravni odjel za financije	broj pripremljenih izvještaja o provedbi akata	0	12

samoupravne jedinice, 13.2 materijalni i ostali rashodi vezani za rad upravnih tijela i administracije, 13.3 priprema projekata za sufinanciranje sredstvima ESI fondova	Upravni odjel za pravne i zajedničke poslove	strateškog planiranja		
		broj zaposlenika koji su sudjelovali na stručnim seminarima	50	110

✓ **Mjera 14.: Demografija**

Svrha provedbe mjera iz područja demografije je smanjenje negativnih demografskih kretanja na području županije provođenjem pronatalitetnih politika te politika koje za cilj imaju smanjenje iseljavanja, posebno mladih stanovnika Županije.

Aktivnost/projekt	Nadležnost / odgovornost za provedbu mjere	Pokazatelj rezultata	Polazišna vrijednost (2021.)	Ciljna vrijednost (2025.)
14.1. poticanje nataliteta 14.2. poticanje doseljavanja mladih obitelji s djecom, 14.3. zaustavljanje iseljavanja mladih, 14.4. zaustavljanje iseljavanja radno sposobnog stanovništva	Upravni odjel za zdravstvo, demografiju i mlade	Broj isplaćenih naknada za novorođenčad	900	1.000
	Upravni odjel za društvene djelatnosti i obrazovanje	Broj dodijeljenih potpora za stambeno zbrinjavanje	0	30
		broj dodijeljenih stipendija	80	100

7. OKVIR ZA PRAĆENJE I IZVJEŠTAVANJE

Praćenje i izvještavanje o provedbi akta strateškog planiranja od značaja za jedinice regionalne samouprave sastavni je dio procesa strateškog planiranja i definirano je Pravilnikom o rokovima i postupcima praćenja i izvještavanja o provedbi akata strateškog planiranja od nacionalnog značaja i od značaja za jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave (NN 6/2019).

Praćenje provedbe akata strateškog planiranja obuhvaća proces prikupljanja, analize i usporedbe pokazatelja (definirani u strateškom okviru Bjelovarsko-bilogorske županije) kojima se sustavno prati uspješnost provedbe mjera akta strateškog planiranja. Izvještavanje o provedbi akta strateškog planiranja proces je pružanja pravovremenih i relevantnih informacija ključnim nositeljima strateškog planiranja na razini JRS te široj javnosti o statusu provedbe strateškog akta.

7.1. Praćenje i izvještavanje

Ciljevi praćenja i izvještavanja su sljedeći:

- sustavno praćenje uspješnosti provedbe mjera akta strateškog planiranja
- učinkovito upravljanje provedbom akta strateškog planiranja i kontinuirano unapređivanje javne politike korištenjem rezultata praćenja i izvješćivanja
- pružanje pravovremenih i relevantnih osnova donositeljima odluka prilikom određivanja prioriteta razvojne politike, donošenja odluka na razini strateškog planiranja i revizije akta strateškog planiranja kroz analizu učinka, ishoda i rezultata provedenih mjera
- utvrđivanje nenamjernih pozitivnih i negativnih posljedica provedbe akta strateškog planiranja
- povezivanje politike, programa, prioriteta, mjera i razvojnih projekata
- osiguranje transparentnosti i odgovornosti za korištenje javnih sredstava i izvještavanje javnosti o učincima potrošnje javnih sredstava.

Proces praćenja i izvještavanja uključuje sljedeće korake u cilju provedbe praćenja i izvještavanja o strateškom planiranju:

1. Uspostava institucionalnog okvira za praćenje uspješnosti provedbe
2. Identifikacija zahtjeva praćenja
3. Uspostava mreže osoba za praćenje
4. Izvješćavanje o rezultatima; identifikacija mogućih problema
5. Pokretanje preventivnih mjera rješavanja problema
6. Ispunjavanje službenih zahtjeva izvješćivanja

Za implementaciju ovoga Provedbenog programa te za praćenje i izvješćavanje o provedbi nadležna je Bjelovarsko-bilogorska županija na čelu sa Županom kao odgovornom osobom. Župan kao izvršno tijelo Županije donosi Provedbeni program (članak 13., stavak 3., Zakona o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske).

Polugodišnje i godišnje izvješće o provedbi Provedbenog programa BBŽ je izvješće o napretku u provedbi mjera, aktivnosti i projekata te ostvarivanju pokazatelja rezultata iz kratkoročnih akata strateškog planiranja koje nositelj izrade Provedbenog programa podnosi izvršnom tijelu jedinice područne (regionalne) samouprave dva puta godišnje i to za prethodnu godinu do 31. srpnja tekuće godine, a godišnje izvješće o provedbi Provedbenog programa za prethodnu godinu do 31. siječnja tekuće godine.

Vrsta izvješća	Ciklus	Obveznik izrade izvješća	Kome se podnosi	Rok za izvješće
Provedbeni program BBŽ za razdoblje 2021.-2025.	Polugodišnje	Regionalni koordinator	MRRFEU	do 31.07. tekuće godine za prethodnu godinu
	Godišnje			do 31. siječnja tekuće godine za prethodnu godinu

Izvor: Upute za izradu provedbenih programa, Obrada: JURA BBŽ